سبيل
الكل في سبيل الحق

Sebil

hep şey hak için

Siyasi, edebi, tarihi haftalık gazete ● *20 Zilkade*
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● *12 Kasım 1976*

SAYI: 46 / BEŞ LİRA /BİR D.M.

TÜRKİYE YİNE YOL AYRIMINA GELDİ AMA...

(Baş yazımızı okuyunuz.)

süper EŞEKLER İŞ BAŞINDA

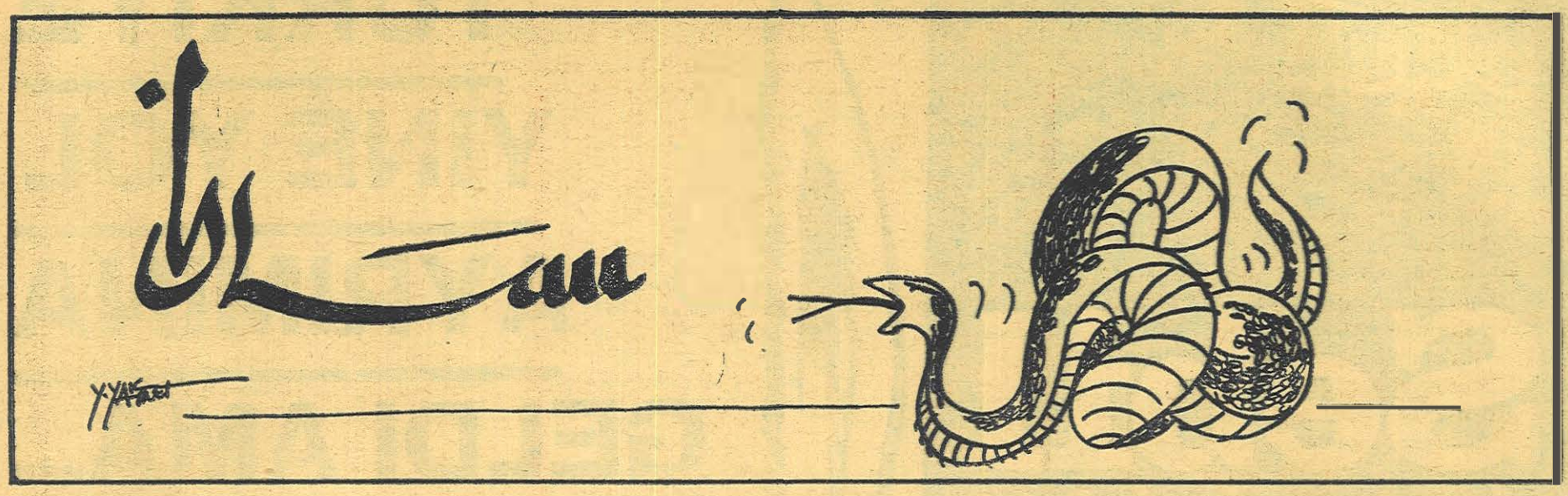

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Günlük gazete niçin olmasın!

Muhterem okuyucularımız,

Geçen defaki hasbihalimizde temas edememiştik; malûmunuz orta sahifelerimizde yer alan «Risâle-i Nur ve İslâm Harfleri» adlı yazı serimizin 15. faslında gözlerden ısrarla uzak tutulmak istenen ve şimdiye kadar lâtin hurufuyla okuyucuya takdim edilmeyen «Onsekizinci Lem'a» Risâle-i Nur Külliyatı içerisinde ehemmiyetli bir mevzuu işlemekteydi. Rahmetli Bediüzzaman Hazretleri'nin bu son derece câlib-i dikkat te'lifinin ikinci bölümünü bu hafta sayfalarımızda bulacaksınız.

Diğer taraftan, Risale-i Nur'un uğradığı tahrifat mes'elesi almış olduğumuz yeni bir mektubla, gâliba «fâili ve maksadı ile» daha bâriz bir sûretde gün ışığına çıkmış oluyor. Mektub'un sâhibi Abdülkadir Badıllı'dır. Bu ismi hatırlayacaksınız çünki, daha önce de bize mektub yazmış, hadisenin fâili olduğunu bu mektubunda itiraf etmiş ve kendince bazı mâzaretler beyanında bulunmuştu. Biz bu mektubu neşretmeden, Yeni Asya Gazetesi, ona, «bizim neşirden ictinab ettiğimiz» meâlinde bir girizgâh ile sayfalarında yer vermişti. Böyle olunca SEBİL de yine bu köşeden icabeden cevabı neşretmişti. (Bakınız, SEBİL, s. 43)

Bu arada tahrifatı vesikalarıyla duyuran İsmail Gültekin Bey kardeşimiz de kendisine tevcih edilen ithamlara mukabil cevaplarını «Söz Sırası Bende...» serlevhasıyla yazmıştı. Aynı zamanda bir nümûne daha göstermiş ve birbirinden ayrı iki kitabın sahifelerinin kılişelerini sunarken, SEBİL şöyle soruyordu: «Hangisi doğru..» (Bakınız, s. 45)

Evet şimdi, gelen son mektubla bu sorumuz da cevabını bulmuş oluyor. Çünki, fâil yani Abdülkadir Badıllı, yani daha önce bahsettiğimiz broşürün nâşiri, «biz» diyerek, sâir neşriyatta da vukû bulan değişikliklere -türkçesi, tahrifatakimlerin hangi maksadla tevessül ettiğini açıklamaktadır. Abdülkadir Badıllı, «Bediüzzaman'»ın görüşü ve siyasî mektublarındaki işâretler Adâlet Partisi'ne yalnız reyiyle destek olmayı iş'ar ediyor. Biz öyle anlıyoruz.» diyor.

Neymiş efendim; Adâlet Partisi'ne rey ile destek olma...

Mes'ele anlaşılıyor, değil mi?..

Fakat, Badıllı'nın bu mektubu da -hiç şüphesiz, kısa da olsa- bir cevabı icabettirmektedir. Bunu gelecek nüshamıza bırakıyoruz. Cevab-i cab etmektedir çünki, Badıllı mukabil birtakım ithamlara (Sebil'imizin MSP'nin nâşir-i efkârı olması gibi) *mektubunda yer vermekte, daha sonra da olmayan hakkını ileri sürerek «helâlleşmek» istemektedir. Zeki gaflet!.*

Muhterem okuyucularımız,

Gelelim diğer arzetmek istediğimiz hususa: Belki duymuşsunuzdur, bugün Almanya'da en fazla abonesi bulunan haftalık gazete SEBİL'dir. Gurbetzede binlerce kardeşimiz, her hafta kendilerine ulaşan SEBİL ile memleket hasreti gidermektedir. Fakat, Türkiye onların mes'elelerine dertlerine o kadar bigâne ki... Bu halin, Türkiye'de tasavvuru ne kadar güç ise, Almanya'daki kardeşlerimizin ızdırabı da o kadar ağırdır. Sadece «Almanya'daki çocuklarımızın istikbali» mes'elesi bile başlıbaşına bir dert..

Uzun seneler Almanya'da kardeşlerimizin yanında kalarak bu ızdırabları bizzat yaşamış olan arkadaşımız Mekki Yassıkaya «400 BİNLİK KURBANLIK NESİL, Almanya'da Türk Çocukları» serlevhası ile bu mevzuya eğilmektedir. İlk bölümü bir girizgâh mâhiyetinde olan bu incelemenin bundan sonra devam edecek bölümlerin de yarayı sarmaya tevcih edilmiş teklifleri bulacaksınız.

Bu sayımızdaki kapağı «Eşekler iş başında» şeklinde yaptık ve ABD'de seçimi kazanan eşek amblemli politikacı tipi için bu ifade ile notumuzu vermeyi tercih ettik. Fazla söze ne hacet!.

Nihayet bir sual ve bir cevap:

Okuyucularımız derler ki, SEBİL bu haliyle hattâ daha da zenginleştirilerek neşriyatına devam ederken, takviye edilmiş bir kadroyla bir günlük gazete çıkaramaz mısınız?..

Niçin olmasın!. Niçin çıkmasın!. Mümkün elbette.

Hep beraber düşünelim ve her birimiz üzerimize düşecek vazifeleri tesbite çalışalım. Ancak benzer teşebbüslerde olduğu gibi «yardım kampanyaları» açarak değil! Zira bilindiği üzere SEBİL bu yolu kendisine kapamıştır. O'nun talebi dâima sıcak ve gönülden bir alâkaya ma'kes mânevî müzâheretlerdir.

Allahın selâmı ve âtifeti üzerinizde dâim ve attığınız her adım Hakka doğru olsun, aziz okuyucularımız!..

Sebil

Almanya postası...

Kapalı tuttuğumuz yol

Frankfurt'daki kardeşlerimizden gayyur müslüman Ali Hayta'dan aldığımız bir mektubdan SEBİL'in 8. sayısında «Meşrûiyetini Kaybeden CHP Kapatılmalıdır» serlevhâlı yazı ve bununla alâkalı kapak resminden dolayı CHP Umumî Merkezi'nce açılmış bulunan 250 bin liralık mânevî tazminat davâsında, aleyhimize hükmedilen 30 bin lirayı karşılamak üzere Almanya'daki işçi kardeşlerimiz arasında bir para toplama kampanyası açıldığını öğrenmiş bulunuyoruz. Ali Hayta kardeşimize de husûsî olarak yazdığımız üzere, böyle birşeyi prensip itibariyle kabul etmemize imkân yoktur. Esasen parayı yatırmış durumdayız.

SEBİL, ötedenberi hiç kimseden karşılıksız birşey kabul etmemek ve hattâ borç dahi almamak kararıyla yola çıkmıştır. Bugüne kadar bazı teşebbüsler sağdan - soldan para tedâriki yoluna başvurmuş ve pek çok üzüntülere sebeb olmuştur. SEBİL bu yolu bidâyetden kendisine kapalı tutmuştur. Hiç şüphesiz iyi niyet sahibi olarak müessesemize muâvenette bulunmak isteyen kardeşlerimize candan teşekkürlerimizi takdim eder, bizi mâzur görmelerini dileriz. Türkiye'den de bu maksadla -yine biz tâlib olmadan- gönderilen paraları iâde etmişizdir. SEBİL'in gücü elhamdülillah -şimdilik de olsa- bu kabil vartaların altından kalkmaya kâfi gelmektedir. Sevgili okuyucularımızdan ricamız, böyle teşebbüsler yerine SEBİL'in daha fazla okunup yayılmasını sağlamak üzere gayret ve faaliyette bulunmalarıdır.

Bu vesileyle Almanya'daki kardeşlerimize ziyadan derin bir elem duyduğumuz Hacı Emin Akpınar Kardeşimiz'in vefatı dolayısıyla başsağlığı diler, hepinizi Allah'a emânet ederiz.

BU KAÇINCI HÜSRAN

Kadir Mısıroğlu

TÜRK yarı münevverleri, Garbda ortaya çıkan **«Sanâyi Hareketi»**ne başlangıçtan itibâren tamamiyle yanlış bir teşhis koymuşlardır. O derecede ki; bir zamanlar muharref Hristiyanlığın bile bu hareketin âmilleri arasında bulunduğu sanılmış ve bu yüzden sanâyide ileri gidebilmemiz için bizim de mutlaka bu dini kabul etmemiz gereği ileri sürülmüştür. Güya dindarlık adına ihdâs edilmiş manastırlarıyle hayatı korkunç bir atâlete mahkûm eden muharref bir dinin sanâyi gibi en belli başlı kaynağı dinamizm olan bir hareketin âmilleri arasında bulunamıyacağını kavrayamamaktaki -hıyânet değilse- yüz kızartıcı cehâlet üzerinde ne söylense azdır. Hristiyanlığın - bu günkü hâliyle - sanâyi inkılabına destek değil, köstek olduğunu kavramak için sadece meşhûr Galile'nin başına gelenleri hatırlamak bile kâfidir. Bütün ortaçağ Avrupasını baştanbaşa dolduran ve onun âdeta en fârik vasfını teşkil eden **«Engizisyon Mezâlimi»** nin çeşitli tezâhürlerinin henüz tam manasıyla nisyan perdesi arkasına çekilmediği bir devirde ortaya çıkan sanâyi inkılâbı ile bu, papazların şahsî sultalarına sermâye kıldıkları, aslı yüce din arasındaki alâkanın menfiliğini görmemek için gerçeklere ne ölçüde sırt çevirmek gerektiğini tasavvur ediniz. Hal böyle iken, bizim ilerici tâifenin baş tacı edegeldiği mâhud Midhad Paşa, oğlu tarafından kaleme alınan hâtıralarında Tuna Valiliğinde bulunduğu sırada Şanlı Bayrağımıza HAÇ ilâve ettirerek onu bu hâliyle sokaklarda dolaştırttığından iftihârla bahsedebilmektedir. Bunun yakın tarihimize âid başka misâlleri de mevcuttur.

Bu sakat görüş sebebiyledir ki, Tanzimat'ın ilânından itibâren idarede -şer'ân tecvîzi imkânsız bir sûrette- Müslümanların hukukunu tenzil ve Hristiyanların sâhip bulundukları imtiyazları tezyid istikâmetinde meş'ûm bir çığır açılmıştır. Bu yolda birbirini istihlâf edenler, her safhada daha da ileri giderek bin yıllık dinî, millî ve tarihî şahsiyyetimizin bütün haysiyetli unsurlarını Garbdaki mukabilleriyle değiştirmişlerdir. Bunun tek sebebi, Garba şirin görünmek ve onların takdirkârâne bir sûrette müzâheretlerini sağlamaktı. Bu arzunun ilk hâkim olduğu sâha, haricî siyâsetimizdir.

Garbı topyekün bir **«Cihân-ı Husûmet»** halinde karşısına almaktan içtinâb etmeyen ve hatta bunu kendisi için şan ve şeref sermâyesi bilen ecdâdın ardından, bu, Tanzimatla başlayan Garba yaranma ve ondan medet umma temâyüllerine mâkes menfi siyâsetin zuhuru, millî tarihimizin en hazîn tecellilerindendir. Dün krallara taç giydirirken, bu gün Garbın en küçük bir muhâlefet ve husûmetinden ürken bir millet hâline gelmemizin acı manâsı ve derin sebepleri üzerinde ne kadar durulsa azdır. Ancak, bunun ucuz şeriatçılık suçlamalarıyla geçiştirilmesi istikâmetinde yarım asırdan beri sürdürülegelen açıkgözlülüğün artık iflâsa mahkûm bir hâle gelmiş bulunduğu husûsuna da ehemmiyetle parmak basılmak gerektir.

Bizimle hiçbir tarihî ve mânevî beraberliğe sâhib olmayan Garblı Hristiyan idarecilere şirin görünmek ve onların tasviblerine nâil olmak husûsunda aşağılık bir temâyül ile ma'lûl Türk hâricî siyâseti, bu sâkîm tutumundan hiçbir fayda görmemiş, bilâkis defâetle hüsrâna uğramıştır. Bunun misalleri saymakla bitmez. Garblı, bizim tatlı su firenklerine âguşunu bir türlü açmamıştır. Herhangi bir Hristiyan toplulukla ihtilâfa düştüğümüzde daha bâriz bir sûrette tezâhür eden bu adem-i tenezzülün en yeni misali Türk-Yunan anlaşmazlığıdır. Bu vesile ile şunu da ifade etmeliyiz ki, son Amerikan seçimlerini Kartır gibi seçim konuşmalarında alenen Yunanlıları tutmuş olan bir kimsenin kazanmasının uyandırdığı tedirginlik millî şuura sâhib gerçek münevverlerin vicdanlarını eleme gark etmiştir. İktidar ve muhalefetiyle her kanada mensûb yarı münevverlerin şimdiki mümessilleri ruhlarındaki küçüklüğü dile getiren ifadelerle bir noktada birleşmişlerdir: Ya Amerika bize menfî bir tavır alırsa!?.. Gerçekten Ecevit, Yunanlı kardeşleriyle arasının açılma ihtimâline binâen endişeye garkolmuş gözükürken, Garblılaşma taraftarlığında, her vesile ile muârızı bulunduğu CHP'den de baskın çıkmaya çalışan AP umûmi reisi de vâki beyânatıyle O'nunla aynı görüşü paylaşmıştır.

Birbirinin sözde muârızı bu iki lider müştereken ciddi bir endişe ifâde eden beyânlarda bulunurken, **MSP.** Umûmî Reisi Necmeddin Erbakan:

«Türkiye olarak kimseden herhangi bir şekilde ne iâne isteriz, ne yardım ihtiyacımız vardır. Biz büyük bir devletiz.» demek sûretiyle millî haysiyet ve vekarımızı korumuştur. Dikkat edilirse Demirel ve hatta Ecevit'in beyanlarında hâkim olan his, tedirginliktir.

Diğer taraftan iktidarın başı olması dolayısıyle, Kartır'ın seçilişiyle Türkiyenin karşılaşması melhûz sıkıntıları bertarafla mükellef bulunan Demirel, bir ön hazırlık olarak haricî siyâsetimizin her hattının yeniden çizileceğini beyân ve ifade eylemiştir. Güzel, fakat nasıl!.. Tercih, bir rengin tonları arasında yapılarak değil mi?!. Bu yüzden yine Garblılaşma istikâmetinde devam edilecekse, ki bu muhakkaktır, şahsiyetli bir haricî siyâset nasıl teessüs edecektir?.. Netice şimdiden bellidir. Bu münasebetlerde soğuk algınlığı gibi hafif bir kırıklık geçirildikten sonra yeniden nekâhet devresi başlayacaktır. İşte bu uslûb devam ettikçe, Türkiye Garb âleminden umduğu alâkayı bir türlü göremiyecek ve hüsrândan hüsrâna sürüklenecektir!..

YÜZYILDAN beri arkasından koştuğumuz ve dostluğuna kabul olunmak için çırpındığımız Garb âleminin alâkasını celb etmek istiyorsak, İslâm dünyasına dönmek ve o dünyanın liderliği tavrını yeniden takınmak mecbûriyetindeyiz. Bunu yaptığımız gün, Hristiyan Garblılar bizden esirgeyegeldikleri dostluk ve alâkalarını korku ve menfaat sâikiyle bezledeceklerdir. Zira, materyalist garblı, yalnız kuvvet ve menfaatten anlar. Bizim ilericilerin gönüllü bir sûrette izhâr edegeldikleri samimî ve dostâne hislerden değil!.. Bunu yaptığımız gün, Hristiyan Âleminin bir süper devleti olan Amerika da dâhil, heryerde iş başına kim geçerse geçsin durum değişmeyecektir.

Biz önce Fransa'nın, sonra Almanya'nın ve nihayet bu gün de Amerika'nın arkasında koşmanın hüsrândan başka hiçbir netice vermediğini defeatle müşâhade etmiş bir milletiz. Türk yarı münevverleri hüsrâna uğradıkları her merhalede sadece efendi değiştirmekle mes'eleyi halledeceğine inanır ve bu yola giderlerken Türk ma'şerî vicdanı ısrarla hep aynı ikâzı terennüm etmiştir:

«Domuzdan post, gâvurdan dost olmaz!..»

Bu kaçıncı hüsrân!.. Hâlâ millî vicdâna zıt bir harici siyâsete devam etmekten vazgeçilmeyecek mi?

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

46

«Ona artık, sadece Cumhurreisi denilmiyor, Millî Şef adı takılmış bulunuyordu»

ÇANKAYA BİR KAF DAĞI HALİNİ ALMIŞTI

YAKUP Kadri Karaosmanoğlu «Politika'da 45 Yıl» adlı hatıratında reisicumhurluk koltuğuna yerleşen İsmet Paşa'yı hikâye etmeye devam ediyor:

«Bu suretle, İsmet Paşayı, eskiden tanıdığım, bildiğim İsmet Paşayı tekrar bulmanın sevincine kapılmıştım ve bu sevincim kendisinden ayrılırken bana «Ankara'da daha uzun boylu görüşürüz» demesi üzerine büsbütün artmıştı.

Fakat, beyhat, Ankara'ya dönüşümde, günler, haftalar geçecek, onunla buluşmam nasib olmayacaktı. Çankaya, Atatürk'ün son günlerinde içime korku düştüğü gibi, onun eski geçitleri için, «erişilmez, sarp ve yalçın bir dağ, bir Kaf Dağı, bir Himalaya» halini almış ve İsmet Paşanın bu Himalaya tepesinde bir Dalaylama'dan farkı kalmamıştı. Ona, artık, sadece Cumhurreisi denilmiyor, «Milli Şef» adı takılmış bulunuyordu. Maiyet erkânı yine Atatürk'ün yaverleri olmakla beraber, huzuruna kabul edilebilmek için artık. Atatürk devrindeki gibi yalnız onların aracılığı kâfi gelmiyordu. Bu yetkiyi sade Başvekil Dr. Refik Saydam taşıyordu. Oysa, ben bu protokol değişikliğini bilmediğimden ötürü, birkaç kere, yine eski usule uyarak Yaver Beylere başvurmak gafletinde bulunmuştum. Hattâ bu müracaatlarımın birinde âdeta kapıyı zorlarcasına. Paşa Hazretlerinin Yalova'da benimle Ankara'ya dönüşünde görüşmek istediğini bildirdiğim halde hiçbir sonuç elde edememiştim.

İşte, böylece uzun zaman bekledikten sonra, Cumhurbaşkanını görmek için yanlış bir yol izlediğimi, nihayet, şu vesile ile anlayabilecektim: O sıralarda bazı Elçiliklere yeni tayinler olmuş ve bana da Dışişleri Bakanlığından Bağdat'a tayin edildiğim bildirilmiş, «muvafakat» edip etmeyeceğim sorulmuştu. Bunun üzerine ben de sağlık durumum bakımından oranın iklimi ile uyuşamıyacağımı bildiğim ve zaten pek zahmetli günler geçirdiğim Prag'dan dinlenmeye muhtaç olarak dönmüş bulunduğum için Dışişleri Bakanına özür dilemeye gitmiştim. O zamanki Bakan benim mektep arkadaşım Şükrü Saraçoğlu idi. Nedendir bilmiyorum, bu hareketime gücenme mânası vermiş ve üzüntülü bir halde, masasının çekmesinden çıkardığı tayin listesini göstererek:

«— Bak,» demişti, «biz seni Madrit elçiliğine 'inhâ' etmiştik ama...» sözünü tamamlamadan mahcup mahcup başını önüne eğmiş, listeyi bana uzatmıştı.

Gerçekten, bu listede adım Madrit'in karşısında idi ve sonradan kurşun kalemiyle çizilip Bağdat'ın karşısına geçirilmiş bulunuyordu. Arkadaşım Saraçoğlu'na bu değiştirmenin kimin tarafından yapıldığını sormama hacet yoktu. O, eski bir deyime göre «lisanı hali» ile bunun Cumhurbaşkanı İsmet Paşadan başka kimse olamayacağını açıklamış bulunuyordu.

Peki ama, İsmet Paşa yedi sekiz elçi arasında neden yalnız benim yerimi değiştirmeye lüzum görmüştü? İşte, anlayamadığım nokta buydu. İsmet Paşa, eskiden beri sağlık durumumun ne kadar nazik olduğunu ve Atatürk'ün bu durumumla ne kadar yakından, ne kadar candan ilgilendiğini bilmez miydi?

Atatürk... Atatürk mü? Lâkin, İsmet Paşa, O'nun yakınında bulunanlardan, O'nun koruduğu, hoşlandığı kimselerden ortada hangi birini bırakmıştı? İsmet Paşa; yalnız Atatürk'ün çevresindekileri darmadağın etmekle kalmamış, bunlardan boşalan yerleri birtakım yeni kimselerle ve bir vakitler kendi yüzünden Atatürk'e dargın olanlarla doldurmuştu.

Bu açıdan, etrafıma baktıkça kendimi her gün biraz daha kimsesiz hissediyordum Ankara'da. Gerçi bu kimsesizliğimi, Atatürk'ün iki sevgili arkadaşı

HAKİMİYETİ MİLLİYE SAYFA 67

...ziy-
...ees-
...yü-
...uk-
...iyet
...miş-
...uhtaç
...trie-
...dana
...um ış-
...i eyi
...nev'i-
İpti-
...rasıf-
...ii için
...k ne-
...illi'de
...: Is-
...lmesi
...iftlik-
...çiftli-
...illide
...pa-
...ır.
...aada
...erden
...irile-
...alar-
...nta-
...asa

İsmet . Ps. hayvan ıslahı mesaisinin en hararetli davacısıdır.

lektörler sayesinde mahsulün temizlenmesi temin edilmiştir.

leminde Türk vatanının şerefli yerini doldurmak için Meteöroloji Enstitüsü ihma...

Aylık Hava ve Ziraat Vaziyeti Bülteni.

● Devr-i saltanatında İsmet Paşa: Cumhurreisliğine gelirgelmez Yakup Kadri'nin tabiriyle Bir «Dalaylama» kesilen İsmet Paşa'nın, halkın süpürge tohumu yediği sıralarda bile atlarını kuş üzümü ile beslemesi halâ hafızalardan silinmemiştir. (Sebil, Arşiv)

Fethi Okyar'la Ali Fuat Cebesoy'u hükûmet erkânı arasında görmekle Atatürk devrinden bir koku alarak unutabilirdim ama, içime düşen kuşkular buna da imkân vermiyordu. Bana öyle geliyordu ki, İsmet Paşa, eski muârızlarını kanadı altına almakla onların memlekette önemli bir çoğunluk teşkil eden taraftarlarına «Görüyorsunuz ya; bunlar bana değil, Atatürk'e karşı idiler. O öldükten sonra, işte, muhalefetten eser kalmadı.» demek istemiş ya da Fethi Okyar'ı Adalet, Ali Fuat Cebesoy'u Ulaştırma Bakanlıklarına getirmekle hâlâ Atatürk'ün arkasından ağlayan Türk milletine O'nun açtığı büyük devrin devam etmekte olduğu hissini vermek maksadını gütmüştür..

Lâkin, doğrusunu söylemek lâzım gelirse, o günlerde bu şüpheler diğer bazı muhakemelerle dağılıp giden birer kuruntudan ibaretti. Meselâ düşünüyordum ki, İsmet Paşa eski muârızlarıyle Atatürk'e dayanmaksızın tek başına uğraşamayacağını anladığı için böyle bir hoş geçinme yolu tutmuş ve bununla pek akıllıca bir harekette bulunmuştur. Zira, bu hareket ne kadar zoraki olursa olsun, ne gibi ard düşüncelere dayanırsa dayansın, iç politikada bir barış denemesi mânasına gelebilir ve Atatürk'ün ölümünden sonra sarsılması çok muhtemel olan devlet otoritesi de ancak bu suretle korunabilirdi.

Peki ama, yeni Cumhurbaşkanı, biraz yukarda «Atatürk'ün yakınları» ya da «çevresindekiler» dediğim kimseleri neden tasfiyeye lüzum görmüştü? Bunu da şu suretle te'vil ediyordum: Bunların birtakımı hatıralarımın geçen bölümlerinde anlattığım gibi, zaman zaman, kendisine karşı cephe alanlar, daha doğrusu yeraltı faaliyetlere girişenlerdi. Öbür kısmını ise, ya meclis tartışmalarında, ya basın polemiklerinde muhalefete ve dolayısıyle bellibaşlı muhalefet erkânına lüzumundan fazla sert hücumlarda bulunanlar teşkil ediyordu.

Şu halde, demek oluyor ki, birinci takımın tasfiyesini şahsî hislerine kapılarak yapmış, öbürlerini de eski muârızlarını yeniden huylandırmamak için yanından uzaklaştırmayı münasip görmüştü. Ben, kendimi —epeyce zamandan beri politikadan ayrılmış olmama rağmen— bu ikinci takımdan sayabilirdim. Zira, yakın geçmişin siyasî mücadelelerinde gerek Atatürk ilkelerini, gerek o ilkelerin en cesaretli tatbikçisi olarak tanınan İsmet Paşayı birer serdergeçti cezbesiyle savunanlar arasında ben de vardım.» **(Politikada 45 Yıl, s. 150-1-2-3)**

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Kur'ân Hukûku

Zât-ı Ahmediyye Aleyhisselâmın peygamberliği mâdem kıyâmete kadar topyekûn devirlere ve topyekûn insanlara şâmil olacakdır, öyle ise O'nun peygamberliğini isbatlayıcı bir mu'cizenin de kıyâmete kadar ve bütün insanların gözleri önünde durması, devamlı olması, bilfarz ölülerin diriltilmesi misillü yalnız hisse hitâbla geçici olmaması, peygamberimizin beşerî hayâtı ile değil, nübüvvetinin hükümfermâ olacağı zaman boyunca apaçık görünmesi aklen de zarûrî olur... Bu i'tibarla da, Kâinâtın Efendisi Rasûl-i Ekrem Aleyhisselâma âid en büyük ve en muhteşem mu'cizenin (Kur'ân-ı Mu'ciz'ül - Beyân) olduğuna evvelce işâret etmişdik... Kur'ânın da beş cihetden mu'cizeleri bulunduğunu, ve bunlar içinde ise Kur'ânî hukuk, hak ve adâlet esaslarının pek muhteşem bir mu'cize teşkil etdiğini zikretmişdik.

● *Kur'âna âid hukuk, hak ve adâletin ihâtası pek genişdir. Allah'a ve Allah'ın emretdiklerine (îmân) bile, zîşuur bir mahlûk olan insân için en başda gelen bir kâide-i küllî olarak bu hukûkun içindedir... Hukuk, hak ve adâlet mefhumları, biribirleri ile müşterekleri, devamlılıkları, ayrılmaz hudutları olan mefhumlardır... Kur'ânın vaz'etdiği hukuk, hak ve adâleti, bütün münâsebetde oldukları noktalarla göz önüne sermek kâbil olsa, karşımıza hak, hukuk ve adâletden ibâret mutlak bir nizâm, mutlak bir varlık görüşü çıkaracakdır ki, adı da İslâmiyet'den başka birşey olamaz...*

Bu itibarla biz, Kur'âna âid hak, hukuk ve adâleti tahsîs edecek ve belki sâdece pek cüz'î birkaç noktaya mahsus olarak ele alacağız. Ferd, âile devlet ve beşer çapındaki münâsebetlerde Kur'ân hukûkunun mu'cize çapındaki vasfına işâret etmek istiyoruz. Ta'bir-i diğerle, Kur'ân hukûkuna bakan ve gören bir göz için, Kur'ânın bir mu'cize oluşu, inkârı gayri kâbil bir vâkıa olacakdır... Ayrıca, bugün medenî bilinen garblı milletlerin topyekûn hukuk sistemlerinde ana kaynaklardan biri olan Roma hukûkunun, kendinden evvelki tecrübe ve kânunlardan nice malzeme devşirdiği, husûsan kadîm Yunandan, Atina ve Isparta kânunlarından, Eflâtun'un «Cümhûriyet» inden, Aristo'nun «Politika» sından, hatta Akdeniz, Mısır, Fars ve Hind medeniyetlerinden faydalandığı vâkıası yanında, Kur'ân hukûkunun hiçbir hukuk sisteminden faydalanmadığı düşünülür; ve bütün bunlara rağmen de Roma hukukuna olsun başka hukuk sistemlerine olsun kıyâs kabûl etmiyecek derecede üstünlüğü nazara alınırsa, bu takdirde bile birtek hüküm hâlinde netice; şundan başkası olamıyacakdır: Kur'an, Allâh'ın kelâmıdır ve Rasûlünün de en büyük mu'cizesidir.

● *Kur'ân Hukuku insanlık denilen cevherin yegâne tarifini yapan ve vaz'etdiği beşerî müsâvâtda ortağı ve benzeri bulunamıyan bir hukukdur: Roma hukuku da dahil, gelmiş ve geçmiş hiçbir beşerî hukuk nizâmında ve şu anda mevcut hiçbir beşerî hukuk sisteminde, insan, doğum evveli ve ölüm sonrası da ele alınarak kıymet hükmüne kavuşturulamamaktadır. Kur'an hukûku hâricinde insan, Allâh, ile, kâinât ile, insanlar ile, metafizik ile olan münâsebetleri çerçevesinde bir ta'rîfe ve kıymet hükmüne sâhib olamadığından, nâmütenâhî bir eksiklikler ve boşluklar manzûmesi içindeki bir hükme, kıymete, ta'rîfe ve böylece de hukûka sâhibdir...*

İlk asırlardan beri, insan zihnini işgâl eden temel birtakım felsefî sualler vardır. Bu suallerle irtibâtı olmıyan, bunların izahlarıyla bütünleşme ortaya koyamıyan bütün hukuk sistemleri, insanları hiçbir zaman kendilerine inandıramıyacaklardır. İnsanları kendilerine inandıramıyan yani onların yaratılışlarındaki ufkî genişlik ile aynı nesce, aynı irsî âmillere ve aynı âhenge sâhib olamıyan hukuk sistemleri ise, tasrîhi zâitdir ki insanlar indinde ciddiye alınacak şeyler olabilirler mi? Bunun içindir ki, insanların kalbi bir îmân ve mahabbetle bağlandıkları hukuk sistemlerinden mahrûm olan nizamlarda, kânun-ı esâsîler, kânunlar ve rejimler, mütemâdiyen değiştirilmektedirler... Burada gözden kaçmaması icâbeden bir husus varsa, o da şudur: Anayasa, kânun ve rejim değiştirmeler, dâima bir kısım insanlara rağmen, diğer kısım insanlar elinde olmaktadır. Bunun açık ifâdesi, bir kısım insanların diğer bir kısım insanların irâdesine tâbi' olmalarıdır. Bu ise, en büyük beşerî müsâvâtsızlıkdır ki, maalesef insanlık, bu en büyük za'fını da en büyük fazilet bilerek kendini tesellîye çalışmakda ve «demokrasi» nakarâtına hız vermektedir... İnsanlar hangi rejimi, hangi anayasayı, hangi kânûnu yaparlarsa yapsınlar, irâde, insan irâdesi üzerinden yükselip kurtulmadıkça müsâvâtı te'min etmek imkânı hiçbir zaman ve zeminde kat'iyyen ele geçirilemiyecekdir. Bu ele geçmediği müddetçe de, insanlar arasında ahengi te'mîn etmenin imkânı yokdur. Bu temel müsâvât te'min edilip bir kısım insanın diğerlerinin irâdesine tebâiyetleri sona ermeden de, mücâdele, müşâteme ve her türlü anarşi aslâ durdurulamaz. Bu temelin temeli olan müsâvât veya beşerî kıymet hükmü yerli yerine konmadan, hangi temel üzerine binâ kurulursa kurulsun mutlaka yıkılacakdır. Yanlış temel üzerine konulacak tuğlalar ne kadar ince bir hesabla ve doğru konursa konulsun, o tuğlaların konusu Süreyya yıldızına kadar yanlış olmaya mahkûmdurlar... Hatta, temelden uzaklaştıkça aradaki zâviyenin iki kenarı arasındaki mesâfe gitdikçe genişliyeceğinden, anayasa, kânûn ve rejim hesablarının çarpıklıkları her geçen saat başı daha da barizleşecek ve muayyen bir noktadan sonra yıkılış başlıyacakdır. Çünkü mâyil temel üzerindeki tuğlalar, muayyen bir noktadan sonra ağırlık merkezini denge sâhasının dışına mutlaka taşıracakdır... Eyfel kulesinin birkaç metre daha yükseltilmesi hâlinde, kökden yıkılışı nasıl kaçınılmaz bir son olacaksa!. Bu itibarladır ki, Kur'an hukuku dışında kalan bütün hukuk sistemlerinin müsâvât fikri ve insanlık ta'rifleri, birer hayâlden ibâretdir. Ne var ki, insanlar daha bu temel mes'eleyi bile idrâk edebilmiş değillerken, sanâyi inkılâbı ile ele geçirdikleri birtakım oyuncaklarla öğünmekde ve tesellîyi bunlarda aramaktadırlar. Halbuki huzûru getirecek olan ise bunlar değil, hak ve adâletdir... Hukukdur...

• FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

BERKES'E GÖRE ÇAĞDAŞLAŞMA(1)

MÜPHEM, karanlık, esrarlı bir kelime: ÇAĞ.. **«Zaman, vakit, an, hengam, dem, devir, asır, yaş..»** diyor lügat. **«Farsca ile Ruseaya bizden geçmiş.. Çincede 'çây' yıl demekmiş, sanskritçede 'kala' zaman. Moğollar çağa 'çak' derlermiş, Japonlar 'say'..»**

Çağdaşlaşmak, **«çağın gereklerine uymak, muasırlaşmak»** Meydan Larousse'a göre; Muasırlaşmak: **«İçinde bulunulan çağa ve gereklerine ayak uydurmak».**

İçinde bulnulan çağ ne demek? Bizim dışımızda belli vasıfları olan ve iradesini arada bir ifşa etmek lütfunda bulunan bir zaman mı var? Kadim Yunan'ın Fatum'una, Ananke'sine, Nemesis'ine benzeyen bu yalçın, bu yavuz, bu zalim tanrının kararlarını kimden öğreneceğiz? Kamuslar hâmuş, Delphoi'nin cezbeli bakiresi tanrıların sırdaşı. Phytia! Son ümidlerimiz sende! **«Göklere açılmasın eller ki damânmdadır»** diyor şair. Heyhat, Pythia asırlardan beri susuyor. Onu konuşturacak rahip nerede? Nerede mi? Kanada'da. Ve işte, **«tüm»** düğümleri çözen, ifşalarla dolu kitap: **«Türkiye'de Çağdaşlaşma».** Elbette ki, bu kâhin'in de bütün kâhinler gibi ilk vasfı, karanlık olmak, bütün kâhinler ve bütün hakimler gibi.. Herakleitus, Hegel, Schelling... Elbette ki, bir başka lisan tekellüm edecek. Ama, zirvelere keçi yollarından gidilir, diyor bir üstad, şehrâh'lardan değil. Hikmetin sarp doruklarına düşe kalka tırmanıyoruz biz de.

Tapınağın kapışında bir levha. Kekeleyerek okuyoruz: **«Çözümsel kapsam tablosu».** Ve «kesim»ler kesiyor yolumuzu.. I. kesim, II. kesim, III. kesim. Anlaşılan bir sunakdayız. Ama o meçhul tanrıya neyi kurban edeceğimiz söylenmiyor. Biz böyle düşünürken, **«önsöz»** çıkıyor karşımıza. Rahat bir nefes alıyoruz. Rahibin dili, biraz daha beşerileşiyor. İfşalarının mahiyetini ifşa ediyor önce, daha doğrusu neleri ifşa etmeyeceğini ifşa ile başlıyor söze: **«Türkiye'de çağdaşlaşma sürecinin gelişimini izleyen bu araştırma, onsekizinci yüzyılın başlarından Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar geçen olayların tarihi olarak yazılmamıştır».** Ahenge dikkat buyurunuz: Mehmet Emin'in şiirlerini hatırlatan bir ses cümbüşü. Belli ki, Delphoi kâhinesinin vecdâver sesi muhterem rahibin kulaklarında halâ taninendazdır. Bu lâhutî nidanın ledünniyatına nüfuz edelim: **«İzlenilecek çağdaşlaşma süreci»** onsekizinci asırda başlıyor ve Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar devam ediyor. Peki, ondan evvel çağdışı mıydık acaba? Yoksa çağdaşdık da, çağdışılık ondan sonra mı başladı? Ve Cumhuriyet'in kuruluşuyla sona mı eriyor? Acele etmiyelim. Şimdilik bildiğimiz, bu araştırmanın bir tarih kitabı olmadığıdır. **«Asıl amaç tarihse olayların nasıl zorunlu olarak Cumhuriyet rejiminin gelişi doğrultusunda aktığının gösterilmesidir»,** buyuruyor üstad. Neyin, kimin asıl amacı? Tecessüsümüzü dizginleyip, söylenileni anlamağa çalışalım: tarihî olaylar akıyor, ama belli bir istikametleri var: **«Cumhuriyet rejimi»; «zorunlu olarak»** diyor yazar. İsbat etmek istediği hakikat bu. Sonra, bu büyük işe niçin giriştiğini açıklıyor: **«Cumhuriyet'in doğuşu yıllarının kuşağından olan bir kişi olarak onun ellincin yıldönümünün kutlanmasına böyle bir araştırma ile bir katkıda bulunmak yazı ve öğretim yaşamının en doğal, en mutlu ödevidir.» «Cumhuriyet'in doğuşu yıllarının kuşağı»** ne demek? Meydan Larousse, sayın Berkes'in - söylemeyi unuttuk, Türkiye'de Çağdaşlaşma nam eseri kaleme alan zat Niyazi Berkes'dir - 1907 yılında, kitabın arkasındaki kayıt ise 1908'de kadem nihade-i âlem olduklarını söylemektedir. Demek ki, Cumhuriyet'in doğuş yıllarının kuşağı 1907-1908 yıllarında doğanlardır. Şu halde, 1907-1908 yılları Cumhuriyet'in doğuş yılları. **«Ayrı aşamaları tartışırken** (aşama ne demek, kiminle ve nerede tartışılırken?) **bugün karşılaşılan** (cümle şöyle olacak: bugün ayrı aşamalar tartışılırken karşılaşılan) **toplum, devlet ve uygarlık sorunlarının** (bunlar sorun mu, yoksa yazar toplum, devlet ve uygarlıkla ilgili sorunlar mı demek istiyor?) **köklerinin sandığımızdan çok derinliklerde olduğunu gördükçe** (kimin sandığından, çok derinliklerde ne demek, zaman bakımından mı?) **devrim kavramımızı yüzeylikten kurtarma zorunluluğunu daha kavrarız.»** Dâvâ: Devrim kavramını yüzeylikten kurtarmak bir zorunluluk, bunu kavramıştık; mesele bu zorunluluğu daha iyi kavramak. **«Tarihe başvurma bize ancak bugüne ve yarına daha genlş bir çerçeve içinde bakma olanağını sağlama açısmdan değerli olabilir». «Tarihe başvurma».. «değerli olabilir»** ne demek? **«Bu çalışma birçok yıllar alan bir ilginin ürünüdür».** (İlgi ne demek ola? sözlü bri yapıt mıydı?) **okuyucuya sunulabilmesinde çok kişinin yardımlarını ve katkılarını anmak borcumdur».**. Daha sonra **«bu katkı ve yardımların»** tadad'ına geçen Berkes, **«kendimin ve onların sağladığı malzemeyi bir kitap haline getirebilmek için»** buyuruyor. Kendimin ve onların sağladığı malzeme, ne aydınlık bir ifade değil mi? Nihayet, Türk irfanına bu değerli mizah şaheserini armağan eden müessesenin McGill Üniversitesi olduğunu öğreniyoruz.

Berkes, **«ma vecebe aleyna..»**yı böylece eda ettikten sonra I. Bölüm'ün girişine agaz eyliyor. Okuyalım: **«Bu kitabın konusu, Türkiye'nin son iki yüzyıl içindeki yenilenme çabalarının getirdiği aşamaları, din ve dünya işlerini ayırma davasını mihver alarak, çabaların düşün düzeyindeki görünüşlerinin yardımı ile incelenmektedir». «Bu kitabın konusu.. incelenmektedir».** Ne zarif bir söyleyiş!. Kanadacadan tercüme olacak! Devam edelim:

Laiklik sözcüğü **«İslâm, Osmanlı, Türk din ve siyasa geleneğine yabancı bir terimdir.. bu gelenekte - hem dinde, hem devlet alanında, 'devlet maslahatı' kavramı bulunmakla birlikte - din devlet ikilemi anlayışı yoktu..».. «Ne din, ne devlet geleneğinde, ne de dilde karşılığı olmayan bir kavram olarak** (yarım sayfada aynı şey dört defa söyleniyor) **bu terimin bu yabancı, hem de bozulmuş biçimi ile** (bütün kabahat biçiminin bazulması mı, laicisme mi diyecektik?) **girişi anlaşmazlıklara yol açmıştır. Bu anlaşmazlıkların altına bakarsak, iki çatışık sanının yattığını görürüz. Bunların biri terimin geldiği din geleneğindeki — Hıristiyanlıktaki - durumun İslâm geleneğinde de bulunduğu sanısıdır** (kim böyle sanıyor? Kanadalı dostlarımız mı?). **Öteki, bunun tersi, yani İslâm geleneğinde böyle bir durum olmadığı için lâyiklik davasının İslâm dinindeki toplumlarda yersiz anlamsız olduğu sanısıdır** (yanlış mı?)». Demek ki, bu anlaşmazlıkların - hangi anlaşmazlıklar olduğu belli değil - altına bakarsak - neresi altı - iki çatışık sanının yattığını - koyun koyuna mı, sırt sırta mı - görürüz.

Laisizm **«Hıristiyanlıktaki anlamında bize tümüyle uymadığından bu kitabın temel konusunun adı olarak kullanılmamıştır».** Demek ki, kitabın temel konusu, layikleşme. Ama, kelime yazarın hoşuna gitmiyor. Aynı mânada başka bir tabir buluyor, daha doğrusu bulduğunu sanıyor: çağdaşlaşma. **«Batı'nm bir kesiminde Fransızcadan gelen laicisme'e eş olarak kullanılıp ve Türk-**

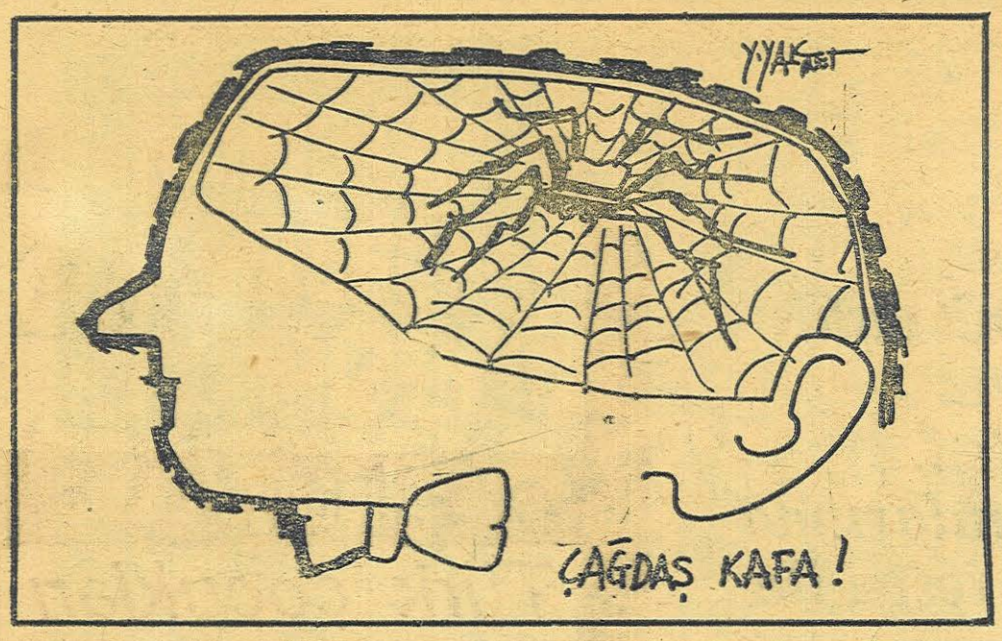

çeye girmemiş olan başka bir sözcük secularism sözcüğü bu çağdaşlaşma sözcüğüne hem anlam, hem köken açısından daha yakındır, hatta onun tam karşılığıdır». Layisizm, «kökenine bakılırsa halk (kökenine niçin bakılacak, kökeniyle kelime arasında münasebet var mı sayın sosyolog) 'halksallaştırma' demektir». Laos, grekçede halk demekmiş. Laikos ise halksal. Bu ne ucuz, ne lüzumsuz ukalâlık. Kelimenin bugünkü mânasıyla grekçe kök arasında herhangi bir münasebet var mı?

«Katolik Hıristiyanlığın dışındaki Hıristiyanlığın yayıldığı yerlerde, özellikle Protestanlığın etkisi altında olan İngilizce ve Almancada kullanılan terimin kökeni Grekçeden değil, Lâtinceden gelir. Bu köken de zamanla değişikliğe uğrayarak şimdiki anlamını almıştır. Aslındaki sözcük, saeculum sözcüğü 'çağ' anlamına gelir ki Arapçada bunun karşılığı asr'dır..»

1) «Katolik Hıristiyanlığın dışındaki Hıristiyanlık» ne demek? Protestanlık mı, ortodoksluk mu? Önce, yayıldığı yerlerde diyorsunuz, sonra da özellikle protestanlığın etkisi altında olan İngilizce ve almancada. İngilizce ve almanca yer mi?

2) Kelimenin kökeni grekçeden değil, lâtinceden gelir. Lâtinceden gelse ne çıkar, grekçeden gelse ne çıkar! Kelimenin kökü ile mânası arasında münasebet aramak hastalığından kurtulun artık, sosyoloji okutuyorsunuz! «Dil bilim» de içtimaî bir ilimdir. Herhangi bir el kitabı bu vehminizi gidermeye kâfidir.

3) Bu kökende zamanla değişikliğe uğrayarak şimdiki anlamını almıştır. Zamanla değişikliğe uğramayan köken mi var?

4) Aslındaki sözcük, saeculum sözcüğü 'çağ' anlamına gelir ki arapçada bunun karşılığı asr'dır.» Aldanıyorsunuz bay Berkes. Saeclum'dan gelen secular kelimesi, bu dünyaya yahut bugünkü hayata aidiyet belirtir. Zıddı: Ahiret, uhrevî hayat. Ruhanî veya dinî olmayan; dünyevî, cismanî. Başka bir mânası da, bir çağ ve a çağlar boyunca yavaş yavaş ortaya çıkan, devri olmayan, mevkut'un zıddı. Nihayet: Manastır yemini veya kurallarıyla dünyadan ayrılmış olmayan, insanlar içinde yaşayan. Bir çağda veya bir asırda bir kere görülen.. Secularism, secular olma hali dünya işlerine ehemmiyet verme, ahireti düşünmeme. Secularist: bütün ibadet şekillerini ve dinî sistemleri reddeden, dünyevî işlerle ilgilenen, manevîden çok maddiyle meşgul; dinin okullara konmasını veya karışmasını istemeyen. Secularization: Dinî prensip veya gayelerin dünya işlerinden çıkarılması v.s.

Berkes'e devam edelim: «Layiklik teriminden önce asrîlik biçiminde bir sözcük kullanılıyordu. Bu sözcük secularisme sözcüğünün kapsadığı anlamı taşırsa da, Cumhuriyet döneminden önceki dönemde 'çağa uymak' ya da 'onun gereklerine uyacak biçimde değişmek' anlamı, dincilerin elinde kötü bir kavram durumuna getirildi.»

1) Asrîlik, secularism sözcüğünün taşıdığı anlamı taşımaz. Asır, sadece zaman ölçüsüdür, dünya ile ilgisi yoktur. İşte lügatlerin verdiği mânalar: zaman, devir, ahid, hengam. İstilahda yüz seneden ibaret zamana itlak olunur. Seacularism, türkçeye aşağı yukarı «dehrîlik»le çevrilidir (dehr: cihan, âlem, tabiat, hayat; dehriye: dünyanın yaratılmadığını, ezelî olduğunu, ruhun gövdeden ayrı bir varlık olmadığını, maddenin temel olduğunu ileri süren felsefe sistemi). Aşağı yukarı dedik, zira Batı'nın hiçbir kelimesi türkçede tam olarak karşılanamaz. Asrî kelimesini (bu kelime hiçbir zaman çağa uymak veya onun gereklerine uyacak biçimde değişmek mânasını taşımaz) tehzil eden dinciler değil romancılardır, Hüseyin Rahmi ve Ercümend Ekrem gibi.

(Devamı gelecek Sayımızda)

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Akabe'den Tarsus'a kadar uzanan Filistin'i Lübnan'ı Suriye'nin kuzey kısmı ile sahil mıntıkalarını ve Anadolu'nun güney sahillerini havzasına alan dört ayrı emaret halinde hakimiyetlerini idame ettirmeye muvaffak olan Haçlılar, işgalleri altındaki sahanın şehirlerinde ve köylerinde kılıçdan geçirmedik bir müslüman bırakmamışlardı. Bundan dolayı, Selâhadin-i Eyyûbi Filinstin'i istirdat edip Haçlıları atınca şehir ve köyler tamamen boş kaldı. Suriye ile Lübnan'dan Haçlılar daha atılmadıkları için Araplardan kimse Filistin'e gidip yerleşmek istemedi. Bunun üzerine Selâhaddin-i Eyyubî yardımına gelen mücahidleri taltif etmek suretiyle buralara iskân ettirmeye mecbur oldu Bu tarihi bir hakikatdir. Bu hakikati bizim kadar Filistinli tarihçiler de bilir. Bizzat Müftü hazretleri de bilirdi. Sırası geldikçe «Filistin Türk olduğu halde Türkiye Filistin'le alâkadar olmuyor.» diye sitem ederdi

Maalesef Filistin dâvâsıyla yalnız Türkiye değil, Arap hükûmetlerinin kendileri de canı gönülden alâkadar olamıyorlardı. Bundan elli kûsur sene önce, Arap dünyası bugünkü gibi petrol seylâbı içinde boğulurcasına yüzmüyordu. Bilâkis Arap âlemini vâhi başka bir inanç kaplamıştı. O da İngilterenin hereşeye kadir ve hakim olduğu kanaati idi. O sıralarda Arap diyarı arasında ancak iki ülke nevema Filistin'e yardım edebilir durumda idiler. Onlar da Mısır ve Irak'dı. Bunlarda da Emin El Hüseyni'nin isteklerini tahakkuk ettirecek yürek yoktu. Londra hükûmeti iblisâne metodlarla Arap ricâlini kendine bağlamasını biliyordu. Filistin dâvâsı lehinde Arap basınında parlak manşetler altında çıkan yazılar, Filistin uğruna yapılan ve şehirleri sarsan halk gösterileri maalesef cumhuru uyutmak ve re'sikârda bulunan zevatın prestijlerini korumaktan başka bir işe yaramıyordu. İngiltereyi en çok Filistin telâşlandırıyordu. Orada tansiyon fazlaca yükseldi mi, derhal Londra hükûmeti başta Filistin mümessilleri olmak üzere her taraftan Arap ricalini davet eder veya durumu mahallinde tetkik etmek üzere Filistin'e fevkâlâde bir komisyon gönderirdi. Londra'da yapılan toplantıların sayısını bilmiyorum ama, teşkil edilen ve Filistin'e gönderilen komisyonların sayısı yirmiyi geçmişti. Bunların arasında Sör Volterşu, Sör Hop Somsun ve Lovis Frans'ın başkanlıkları altında Büyük Biritanya Krallığı'nı ve Lordlar Kamarasıyla Avam Kamarasını temsilen gelen hey'etlerin rolleri büyüktür.

İngiliz maskesi giymiş ve Filistin idaresine el koymuş Yahudiler tarafından Araplara karşı yapılmadık düzenbazlık kalmamışdı. Bunları görmemeye imkân yoktu. Bundan dolayı gelen hey'etler ister istemez Araplara karşı irtikâb edilen haksızlığı itiraf mecburiyetinde kalıyorlardı. Fakat, ne şiş yansın ne kebab şeklinde yapılan arabulucu teklifler Arapları tatmin edemezdi. Bunu onlar da biliyorlardı. Netice olarak Araplar biraz oyalanmış İngiliz Hükûmeti biraz nefes almış İngiliz Hariciyesi de efkârı umumiyeyi aldatmak için bir «Beyaz Kitab» daha neşretme fırsatı bulmuş oluyordu.

(TASHİH - Geçen sayımızda yer alan kısmın son cümlesi yanlışlıkla ilerliki fasıllardan girmiştir. Muhterem muharririmizden ve okuyucularımızdan özür dileriz.)

400 BİNLİK KURBANLIK NESİL

Almanya'da Türk çocukları

MEKKİ YASSIKAYA YAZIYOR

1

Bugün yurtdışında çalışan işçilerimiz bahis mevzuu edildiğinde derhal Almanya akla gelmektedir. Hakikaten Almanya'da milyona yaklaşan gurbetzede işçi kardeşimiz bulunmaktadır. Ancak, hepsi bu değil; Avrupa'nın diğer ülkelerinde ve Avustralya'da bulunanlarla yurtdışmdaki işçi yekûnumuz milyonu aşmaktadır. Onların çocukları da bir o kadar olmak üzeredir. Tam rakkam yok, fakat buna 400 bin, demek mümkün. Çünki, sadece Avrupa'da 325 civarında.. Avustralya hariç.. Onun içindir ki, biz yazı dizimize «400 BİNLİK KURBANLIK NESİL» serlevhasını koyduk.

Mes'eleye ise sadece Almanya'daki mevzuat açısından baktık. Bir mânâda Almanya'daki mevzuat hem çocuklarımızın büyük yekûnuna şamil olması açısından hem de diğer ülkelerle benzerlik taşımasından dolayı tek başına ele almmayı icabettirmektedir.

Binlerce yavrumuz Anadilini dahi öğrenemez vaziyetde... Hattâ aralarında yabancı tesiri ile «istavroz» çıkaranlar bile varken...

Mes'uller

YURDUMUZDAN 1963 yılından itibaren Avrupa ülkelerine başlayan işçi göçü, henüz o zamanlar dertsiz-tasasız bir görünüşteydi. Hatta, bu başlayan işçi göçünün; memleketin iktisadî yapısına büyük yardımı bulunacağı inanısı devlet ricâlinde hakim bir vaziyette idi. İşin bu tarafından ve sadece materyalist bir görüşle bakıldığında, elhak, bu doğru idi. Zira, günden güne incik-boncuk uğruna heder edilen devletin dövizleri, işçi dövizleriyle muvazene sağlıyor, döviz rezervi zenginleşiyor, devlet bütçesine de hayli faydalı oluyordu. İşçilerimiz adeta döviz makinası durumunda idiler. Ne var ki, mesele sadece maddi unsurlardan müteşekkil değildi. Avrupalı hem kalifiye eleman ve hem de işe yarar genç işçi istiyordu. Bu bizim şimdiki mevzuumuzun dışında...

Fakat, her yıl, hatta 1974'de Almanyada vuku bulan büyük iş krizine kadar, hemen her gün Avrupaya gönderilen iş gücü, peşinde bir yığın problemlerle geliyordu. Yıllardır halledilmeyen bu problemler, yurt dışındaki binlerce vatandaşımızın mağdur kalmalarına vesile olurken, işçilerimizin herbiri için, ıstırap, elem ve keder kuyuları açıp gidiyordu. Emeklilik, malüllük meseleleri, mesken dertleri, ağır ve pis işlerde hassaten Türk işçilerinin az ve kifâyetsiz bir ücretle çalıştırılmaları işçilerimizle alâkalı güç problemleri teşkil etmektedir ama, bunların hiçbiri ailelerinin peşlerinden gelen genç dimağların, yeni nesillerin yani, çocukların problemleri kadar vâhim vaziyet arzetmemektedir. Hatta umumî kültür seviyeleri düşük olan işçilerimizin pek çoğunun, yabancı bir kültürün tamamen değişik örf, adet ve an'anelerin, apayrı bir dinî inançtaki insanların arasına katılmaları, değişik şekillerde kendilerini tesiri altına alarak, ruhî baskılarla da kültür dejenerasyonuna uğrayacak, aile facialarına kadar varan kötü boyutlara ulaşmışsa da, bunların hiçbiri yarın memleketin kaderini tayin edecek genç nesillerin, yani işçi çocuklarının meseleleri kadar derin bir üzüntü verecek mahiyette değildir...

TERKEDİLEN BİR TAZE NESİL: YARIM MİLYON!...

1974 yılında yapılan istatistiklere bakılırsa, bütün avrupada 0-21 yaş arası 325.000 civarında Türk işçi çocuğunun bulunduğunu görürüz. Bunların yaklaşık 235 bini Federal Almanyada ikâmet etmektedir. Fakat, çocuk paraları mevzuatında yapılan son değişiklikle Federal Almanyadaki Türk çocuklarının sayısı gayri resmî rakkamlara göre 300 bini aşmış vaziyettedir. Bu çocukların 90 bini de sırasıyla, Hollanda, İsviçre, Danimarka, Avustralya, Avusturya, Fransa ve Belçika'da akibeti meçhul kendi kaderlerine terkedilmiştir. Bunların yaşlarına göre F. Almanyadaki dağılımı şu şekildedir.

- **0-6 yaş arası 103 Bin,**
- **6-16 yaş arası 92 Bin**
- **16-21 yaş arası 35 Bin...**

İşte, Avrupada kendi kaderlerine terkedilmiş vaziyette bulunan taze ve genç nesil bu kadar kabarık rakkam arzetmektedir. Ailelerinin dertlerini bir yana bırakırsak, belki de en feci durumda bulunan ve en girift bilmecelerle örülü meselelerin içinde olan kimseler çocuklarımızdır. Maalesef, doğru dürüst ana lisanını dahi öğrenemeyen bu yavrucuklar, bulundukları memleketlerin lisanlarını da tam olarak öğrenememektedirler. İki kültür arasında bocalamakla beraber, büyük çoğunlukla kendi milli kültürlerini tamamen unutmuşlar, ya da ondan bihaberdirler. Keza, manevî ihtiyaçları da bu hususta kanaması dinmek bilmeyen bir yaradır. Yarın bunların anavatana dönüşleri, mutlaka büyük facialara onulmaz derin yaralara gebe vaziyettedir. Haddizatında, Avrupada bulundukları süre içinde kendileriyle alâkalanan kuvvetli resmî merciler ve selâhiyetliler, hatta hükûmet bulunmadığından; kültürleri, düşünüşleri, kanaatları, inançları allak bullak olan işçilerimiz de memleketimize döndüklerinde geniş çapta memleketimizin manevi ve kutsal değerinde sarsıntıya, çöküntüye sebep olacaklardır ama, çocukların, taze neslin dönüşlerinde hâsıl edecekleri çöküntü bundan daha ehemmiyetlidir.

1974 yılında Federal Almanyada değiştirilen çocuk parası mevzuatından sonra, işçi çocuklarının büyük ve kabarık bir rakkama ulaştığını yazımızın başında belirtmiştik. Bu mevzuata göre; çocukları beraberinde bulunanlar I. çocuk için 50, II. Çocuk için 80, ve diğer çocuklar için artan bir meblağ alacaklardı. Buna karşılık işçilere, beraberinde değil de, anavatanında olan çocukların herbirl için 10 Mark ödeme yapılması kabûl edilmişti. Bu husus o vakitler hayli tartışmalara vesile olduysa da, Türk hükümeti maalesef bu mevzuatın tadbikatında ağırlığını koyamadığından, yeni yeni cocukların Almanyaya getirilmesi (istikbal-

Bir Anadolu kadını ve arabada yavrusu... Ananın çektiği ızdırab bir yana istikbâl için sorulacak sual şu: O arabadaki çocuk ne olacak? Dili, dini, vicdanı, irfanı ile kimin olacak. Tıpkı emeğimizi sattığımız Almanınki gibi mi, yoksa kendisi için bunca çileye katlanan ana - babasınınki gibi mi? (Foto: SEBİL)

Almanya sokaklarında ellerine pankartlar verilerek idolaştırılan ve sola alet edilen yavrular... Sadece bu fotoğraf bile hazin tabloyu ifadeye kafi mahiyette.. Pankartta yazılan şu: Mezhep kavgası yok, sınıf kavgası var!» Çocuk mezhebden ve sınıftan ne anlar demeyeceksiniz; anlamaz elbette fakat, pekâla sahipsiz kalırsa meş'um ellerin oyuncağı olabilir. (Foto: SEBİL)

nerdesiniz

leri hiç düşünülmeden) başlamış oldu. Bu değiştirilen mevzuattan mağdur olan sadece Türk işçileri idi. Zira, Ortak Pazar ülkeleri ve Portekiz, Yunanistan, Yugoslavya'nın daha ilk zamanlarda yaptıkları andlaşmalar bu mevzuatın tadbikatının dışında bırakılmıştı. İşte bu farklı muameleden sonra, Almanyadaki Türk işçileri, biraz daha fazla para kazanmak maksadıyla âdeta çoluk çocuğunu yanına getirebilmek için sıraya girmişler; farkında olmadan, evlâtlarını hemen kendini göstermeyen ejderhanın ağzına bırakmışlardır. Çocukların getirilmesinde, zaten yıllardır sürüncemede bırakılmış olan mesken ve yerleşme problemi zavallı, hiç bir şeyden habersiz masum çocukların yakasından yapışan uğursuz ilk el olmuştur. Dert ve ıstıraplar birbiri peşi sıra peyderpey gelmeye başlamıştır artık. Bunlardan ilki tahsil problemidir ki, bizim esas ele almak istediğimiz mevzu da budur...

Yazımızın bundan sonraki fasıllarında sırasıyla şu mevzulara temas edeceğiz.

1 — **Almanyadaki maarif mevzuatı,**
2 — **Yabancı işçi çocukları için yapılan çalışmalar,**
3 — **Türk çocuklarının hazin vaziyeti,**
4 — **Çareler ve neler yapılabilir,**

Almanya'da Maarif Mevzuatı

Bilindiği gibi, Almanya çeşitli eyâletlerden müteşekkil bir Federal Devlettir. Onun için Almanya'da, eyaletlerin üstünde merkezi bir maarif vekilliği teşekkül ettirilmemiştir. Her eyaletin, kendi işlerinde söz sahibi birer maarif vekili mevcuttur. Her eyalette tatbik edilen sistem çoğu defa değişiklikler arzetmektedir. Buna rağmen, birkaç yılda Eyalet Maarif Vekilleri bir araya gelerek yapılacak değişiklikleri ve tatbikatları gözden geçirirler. Bu toplantılarda yabancı işçi çocuklarının eğitim problemleri de ele alınır. Bu tip bir toplantı son olarak, 1971'de yapılmış ve bugün tatbikatta olan Yabancı Çocuklar Eğitim Mevzuatının ana hatları da bu toplantıda tesbit edilmiştir.

Bunun yanında, aşağıda okuyacağınız gibi, Almanyadaki Eğitim mevzuatı hayli karışıklık arzetmektedir. Bu mevzuata göre;

● İlk okullar,

● İlkokulların devamı Hauptschule'ler ki (Çıraklık okulları), orta okul dahil 9 sene devam eder. Yüksek öğrenim imkânı yoktur.

● Hauptschule'lere bağlı, Berufschule'ler (Meslek okulları) 9 yıllık eğitim sonrası 2 yıl devam eder. Çıraklık tatbiki çalışmalarıyla buradan kalfa sanatkârlar yetiştirilmektedir.

● İlkokulların 4. veya 6. sınıflarından sonra imtihanla başarıları nisbetinde seçilenlerin meydana getirdikleri Realschule ve Gymnasium (Liseler). İlkokullarla birlikte 13 yıldır. İyi ve pekiyi derece ile mezun olanlar, Üniversiteye devam edebilirler.

● Fachboerschule'ler. (Sanat Okulları) Realschule'lerden veya Hauptschule'lerden yapılan imtihanda başarılı olanlar bir yıl seçecekleri meslekte yapacakları tatbikî çalışmadan sonra buraya devam edebilirler. 12. sınıfa kadardır. Buradan da mezun olanlar ya seçmiş olduğu mesleğe Teknik eleman (tekniker) olarak ayrılırlar, veya okuldan iyi veya pekiyi derece ile mezun olmuşlarsa, Fachhochschulelere (Yüksek Okullara, Mimar Mühendislik Yüksek Okulu, Elektro Teknik Yüksek Okulu, Yüksek Öğretmen Okulu... v.b. gibi) devam edebilirler.

Kısaca izah etmeye çalıştığımız üzere hayli karışıklık arzeden bu eğitim sistemi, kendi bünyesinde de çeşitli tartışmalar içinde olup, sınıf farklılıklarını ortaya çıkardığı iddia edilen bir sistem olarak gözükmektedir. İşte bu karışıklık içinde, bu durumlardan tamamen habersiz Türk İşçi Çocuklarının da problemlerine çözüm aramak gerekmektedir.

YAVRULARIMIZ BİR DERS ESNASINDA İBRAHİM ÖĞRETMENLE BİRLİKTE...

Wilhelmshaven' deki öğrencilerimiz başarıdan başarıya koşuyor

Öğretmenleri İbrahim Şimşek' in nezaretinde yetişen çocuklarımız, Avrupa' daki birçok yaşıtlardan daha şanslı...

Yılmaz ÖVÜNÇ

WILHELMSHAVEN (Hürriyet) - Avrupa'nın bir çok memleketlerindeki çocuklarımızın eğitim problemleri arasında öğretmen sıkıntısı başta gelirken, Wilhelmshaven'deki Türk çocukları bu hususta daha şanslı görünmektedirler. Bölgedeki çocuklarımızın uzun yıllar Türkiye'de başarılı öğretmenlik hayatı olan ve çocuk edebiyatı konusunda eserleri bulunan İbrahim ŞİMŞEK tarafından yetiştirilmekte...

SINIF BİRİNCİSİ OLAN ÇALIŞKAN ÖĞRENCİLER KENAN, NADİDE VE ALİ...

İşçi Çocukları İçin Yapılan Çalışmalar

1971 yılında yapılan Eğitim Bakanları toplantısında, Yabancı işçi çocuklarının eğitimi bir takım ortak ilke ve kurallara bağlanmıştır. Buna göre:

A — NORMAL ALMAN SINIFLARI: Yabancı işçi çocuklarının Alman okullarında, Alman çocukları gibi eğitilmeleri geliyor. İsteniyor ki, yabancı çocukları da Alman çocukları gibi, eşit şartlar içinde yetişsin ve eşit şartlar içinde meslek eğitimi görsün. Genç yabancının alman cemiyetine intibak ederek, onunla bütünleşip kaynaşmayı sağlanılmış olsun. Yapılan tatbikatâ ve neticelerine bakmayacak olursak, kulağa hoş gelen bir düşünüş diyebiliriz.

B — Yabancı çocukları için ayrı ayrı millî okulların kurulmaması. Çünkü bu çocuklar kendi okullarına giderlerse, yaşıtları almanlardan ayrı kalır, cemiyete intibak edemezlermiş. Bu da ilk ağızda belki akla yakın gelebilir.

C — İNTİBAK SINIFLARI: Alman sınıflarına hemen giremeyen yabancı çocuklar için hazırlık sınıflarının düzenlenmesi. Buna da diyeceğimiz yok.

D — YARDIMCI SINIFLAR: Yabancı çocuklarının ana dilleri ve öz kültürleri ile bağlarının kopmaması için, öğleden sonraları kendi öğretmenleri nezdinde, dil ve kültür derslerinin verilmesi. Bu da güzel...

Yalnız bütün bunlar kâğıt üzerindeki tasarılardır. Fakat tatbikat nasıl olmaktadır, neticeler iyimser midir, değil midir? Bunu yazımızın bundan sonraki bölümlerini dikkatle okuduğunuz vakit göreceksiniz.

Bir kerre, çocuklar meselesi bizim büyük problemimiz olduğu gibi, Almanlar ve diğer Avrupa devletleri için de çetin bir problemdir. Halledilmesi hayli güçtür. Kâğıt üzerinde gerçekleştirilen bu tasarıların kısa bir kritiğini yaptığımız vakit, bizim zaviyemizden ve memleketimizin, milletimizin hesabına neticenin hiç de içaçıcı olmadığını hemen görürüz. Zira, bu gayeler tahakkuk ettiği vakit, kültür ve düşünce bakımından zaten bizim dünya görüşümüze ve kültürümüze yabancı, zıt bir nesil yetiştirilmiş olacaktır. Kaldı ki, buna bile rıza gösteren bizim batı kültürü hayranı bürokratlarımız, bunun da yerli yerince tatbik edilmediğini, yapılamadığını yapılan istatistiklerle görmektedirler. Çünki, görülmüştür ki, hazırlık sınıfları çocuklarımızı normal alman sınıflarına hazırlayamamaktadır. Normal alman sınıflarına her nasılsa geçebilen çocuklarımız lisan kifayetsizliğinden dersleri takip edemiyor, çoğu kez diploma alamadan okuldan ayrılmak mecburiyetinde kalıyorlar. Böyle okulunu bitiremeden ayrılan gencin, meslek eğitimi görmesine de imkân yok. Yardımcı işçi olarak çalışmak istese, o zaman Arbeitsamt'lar (İş ve İşçi Bulma teşkilâtları) bin dereden su getirip, çalışma müsaadesi vermiyorlar. İşte bütün bunların neticesi, başıboş, hertürlü tehlikeye açık işsiz bir gençlik ordusu ortaya çıkmış oluyor. Tamamen kontrolden uzak, dejenere olmuş, millî hasletlerden uzaklaşmış gençlikten ne gibi kötülük bekliyorsanız, bunlar da elhak onları yapmaktadırlar. Bugün Almanyada yapılan istatistiklere baktığımız vakit, türk çocukları arasındaki polisiye vakıaların günden güne arttığını müşahade ederiz. Bu vaziyette bundan başkası da zaten beklenmesi büyük bir iyimserlik olmaz mı?

Bu meseleye biraz daha derinlemesine incelemek icab ederse, rakkamlarla arzedeceğimiz hususlar ortaya çıkacaktır

GELECEK YAZI:
TÜRK ÇOCUKLARININ HAZİN VAZİYETİ

Hâdiselere bakış

Mustafa YAZGAN

Ülkücü mektuplara cevaplarım (3)

Kahraman Maraş'lı ülkücü arkadaşa cevaplar devam ediyor. Dördüncü suali şöyle soruyor:

— Daha dün faaliyete geçen MSP., Akıncılar, MTTB. ve diğerleri, sizce «Anadolu'nun öz ruhunu» temsil ettiğine göre, bu zamana kadar bu «öz ruh» nerelerdeydi? Sizin de içinde bulunduğunuz Anadolu insanı, Anadolu gençliği, daha önce ruhsuz, mâneviyatsız bir güruh muydu yoksa?

Cevap:

— Bu sual, bana saçmalama gibi geldi. M.T.T.B. daha dün faaliyete geçmiş bir teşekkül değildir. Anadolu'nun «öz ruhu» İslâm'dır. Sultan Gazi Alparslan'ın öncüleri Anadoluya girdiği günden bugüne kadar bu «öz ruh» Anadolu'dadır. Bu mukaddes ruh'a bağlı Anadolu gençliği ve milletimiz hiçbir zaman ruhsuz ve mâneviyatsız bir «güruh» olmamıştır. Bu kadar basit bir gerçek bu Ülkücü tarafından bilinmiyor mu? Yoksa hakarete vesile olsun diye mi böyle saçmalar ifâde ediliyor, bilmem...

Beşinci sual:

— Anadolu'nun öz ruhu (!) MSP. bünyesindeki Reformcular, Mutaassıplar, İslâm Sosyalistleri, Kürtçüler, Nurcu, Süleymancı, Üstadcı.. vs. ler hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Cevap:

— İslâm'da taassup yoktur. İslâm'ın dışındaki her şeyde taassuba saplanılabilir. Kapitalizm, Sosyalizm, Komünizm, Başbuğculuk, Bozkurtçuluk... gibi. Gerçek müslüman mutaassıp olamaz. MSP. içinde eğer varsa Reformcular, İslâm Sosyalistleri, Kürtçü, Nurcu, Süleymancı gibi kendilerini Allah'ın kitabında isimlendirilen «Müslüman»lardan tefrik edici, bölücü, parçalayıcı her hizbin karşısındayım. İslâm'da bölünmeyi, parçalanmayı asla tasvip etmiyorum. Bu hiziplerin bir benzeri olan «Türk - İslâm Sentezcileri»ni de, Ülkücü, MHP. li, Bozkurtçuları da sâdece bu hassasiyetle alkışlıyamıyorum. İyi bilinmelidir ki, tâvizsiz, kolay, sâde, müessir tek yol İslâm'dır. Hepimizin karar kılacağı sen durak İslâm'dır.

Altıncı sual şöyle soruluyor:

— Partisinin amblemine «İslâm Ahlâk ve Fazileti» yazdıran, Cumhurbaşkanı'nın «Pan-İslâmizm» le ilgili görüşlerini tenkid eden tek itiderin, Sayın Alparslan Türkeş'in «İslâmcılığı»ndan şüphe etmenizin sebepleri nelerdir acaba?

Cevap:

— Ben yazılarımda böyle bir şüphecilik kelimesi kullanmadım. Ancak, gerçek İslâm akâidine aid telâkkilerin MHP bünyesinden tasfiye edilmesinde Sayın Türkeş'in müessir olup olamıyacağından şüphe ederek, ya üç hilâlli gerçek espriyi yahut Bozkurt efsânesini tercih ederek MHP. yi tezaddan kurtarmasını teklif ettim. Unutmayalım ki, bir kimsenin «İslâmcılık'ta samimiyeti» lâfla değil, işle, hayatla, yaşama ile kâimdir. Herkesin iyiliğini dileriz.

Nihayet sonuncu suali şöyle soruyor ülkücü genç:

— Ve daha dün (1973 konferansını hatırlatıyor) Bozkurt'lu bayrak önünde konuşurken bugün aynı sembole yaptığınız hakaretin mânâsı nedir acaba? O zamanlar İslâmi ölçülere sığan bu sembol, bugün neden bu ölçülerin dışına çıkıyor?

Cevap:

— Kahraman Maraşlı Ülkücü Öğretmenler beni dâvet etmişlerdi. Seve seve gittim. Çünkü bu adı ülkücü ve MHP sempatizanı kardeşlerimin hepsi «Büyük Doğu»nun aziz bağlıları ve gençleri idi. Bugün hâlâ öyledirler. Hâlâ bizim gönüldaşlarımızdır. Beni bütün ruh yapımla tanıyan öz kardeşlerimdir. Genç talebeler sahneye Bozkurt'lu bayrak asmışlardı. Bozkurt'lu bayrak önünde İslâm Şeriatı'nı ve İslâmi Milliyetçiliği konuştuk. Fikri bırakıp şekillerle uğraşmak veya o anda salonda o bayrağı indirtmek, kalblerini İslâm'a ısındırmağa çalıştığım gençleri rencide eder diye düşündüm. Ama hiçbir zaman «Bozkurt» methiyesi yapmadım. Bozkurt, hiçbir zaman İslâmi ölçülere sığdırılamaz. Ne o gün, ne bugün... Bozkurt'un İslâmi ölçüler karşısındaki yerini müstakil bir yazıda ele almak ve izah etmek mecburiyetindeyiz.

• TESBİT

Sadık Özarslan

Kafa nerede?

«Bu da suâl mi canım» diyeceksiniz... «Kafa nerede olur? Olduğu yerde.» cevâbını vereceksiniz. Haklısınız... Gerçekten de kafa, olduğu yerdedir. Yani iki omuz üzerinde... Bedenden, omuzdan yukarılarda... Üstün yerde. Kafanın yeri ayrı, ayakların yeri ayrı. Herbiri yerli yerinde. Hâlıkımız, insanoğlunu öyle kusursuz yaratmış ki yerlere kapanıp şükretmek gerek.

Bizim asıl sormak istediğimiz husus; kafanın nereye bağlı olduğu hususudur. Kafa nerede? diye sormakla, kafanın nereye merbût bulunduğunu sormak ve öğrenmek isteriz. Hatta halkımız arasında bile yanlış iş yapanlara sorulur: **«Kafan nerede idi?»** diye. Bundan murad; aklı çâlıştırmak, yanlış iş yapmamaktır.

Şimdi tekrar soralım: Kafa nerede? Kafalar nereye ve hangi noktaya bağlı? Sizler, bu suâle cevâb ararken; biz, yazmaya... mühim noktayı bulmaya devam edelim. Mes'ele üzerine ciddiyetle eğildiğimizde esefle görür ve müşâhede ederiz ki; bazılarının kafası, miğdelerine Daha doğrusu; akıl, mideye giriyor... akıl, mideleşiyor. Hâl böyle olunca, kafa sâhibi böyle bir hastalığa mübtelâ olunca işler de zorlaşıyor; bağlı. Bazı kafalar, mideden kaynaklanıyor ve onun emrine giriyor. o insan, menfaatinden gayri hiçbirşeyi düşünemiyor, sıhhatli kararlar veremiyor. Halbuki yukarıda olan kafa, daha yukarılara bağlanacak ve sıhhatli kararlar alacaktır.

Bilinmeli ki; mide dolunca akıl zayıflar. Mide goruldayınca, akıl za'fa uğrar... Dolu mide, aklın nûrunu alıp götürür. Mideye takılan kafa, ancak midesinin sesini ve gürültüsünü düşünür. Bu kafa sâhibine göre; aç ayı oynamaz. Demek olur ki; mideci, kendisini ayı zanneder veya ayının derekesine düşer. Kafa mideleşince, ide kafalaşır... Neticede akıl, kendisinden bekleneni veremez; cins kafa olmak hassasını ve vasfını kaybeder. Mideye bağlı kafa sağlam olamadığı gibi onun verdiği hükümler de sâlim değildir. Mideci kafanın verdiği hükümler, illetlidir, ilkeldir. Kafasını, midesine indiren kişi; nasıl bulsun diriliş'i?

Kafa, göbekten aşağı da düşebilir. Birçok kafalar, göbekten aşağıya bağlıdır. Kafanın ve aklın bu derece mütevâzi (!) olması hoş değildir. Bir kafa belden aşağıya düştü mü, sonu felâkettir. Zira sâhibi libidocu olup çıkar. Herşeyi muayyen bir uzva bağlar; dünyayı, o uzuv üzerine kurar. Sonunda seksüellikler, ellikler, fellikler ve ellemeklikler artar. Kafasını seksüel yapanlar, nefsâniyetlerine mağlûb olanlardır.

Ve kafa, ayağa da tâbi olmamalı; ayakları, kendisine tâbi kılmalıdır. Aksi takdîrde; ayak, baş ve baş ayak olur ki tehlikelidir, tehlikesi bilinir.

Öyleyse... kafalar, kalb'e ve kalbdeki îmân ışığına tâbi olmalı; akıl, kalbe bağlanmalı... Herkes, Rahmânî sesin nefesi ve önderliği altında Hak yola koyulmalı... Üstün kafa, en üstün yola, İslâm'a sarılmalıdır.

Bu yazı dizisi arkadaşımız Yesevîzade'nin «Sovyetler yahudi, aleyhtarı mı, leyhtarı mı?» adlı, neşre hazırlanan eserinden kısmen alınarak okuyucularımıza sunulmuştur.

Kremlin'de Yahudiler

Yesevîzâde

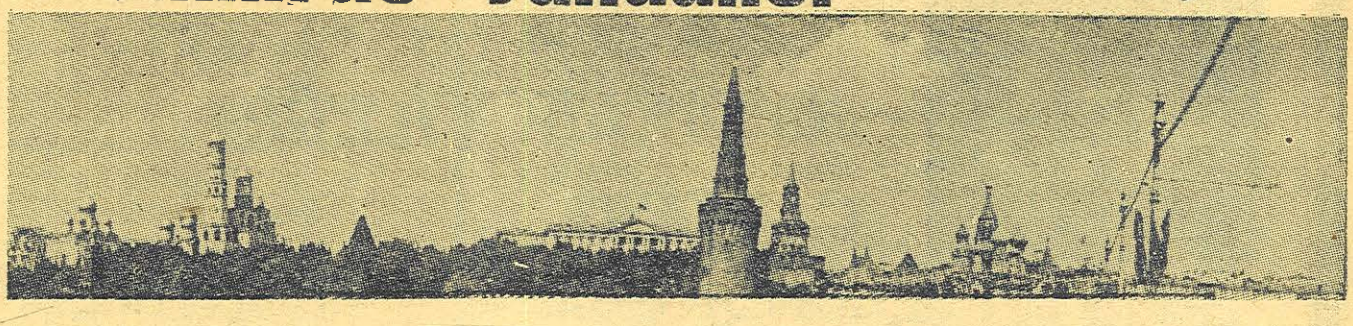

Cemiyete hükmedecek her meslek yahudi tahakkümü altında... RUSYA'DA

YAHUDİ İŞÇİ YOKTUR

7

SOVYETLER'de, cem'iyetde en çok ağırlığı olan, ona hükmetmede vasıta olarak kullanılabilecek bütün mesleklerde *yahudi tahakkümü, yahudi müstemlekeleri ABD, Fransa veya İngiltere'den daha bârizdir. Sovyet yahudileri arasında, diğer Diaspora yahudileri arasında da olduğu gibi, hemen hiçbir işçi ya da proletere rastlanmaz. Ve yine köylü ya da rençber yahudiye de tesadüf edilmez. Onlara rastlayamazsınız, çünki bu mesleklerle cemiyete hükmedilemez! Ve işte size böylece Yahudi - Komünizm Kalpazanlığının bir başka nişânesi! Komünizmin mûcidi, nazariyecisi, komünist hareketinin önderi* (ve efendisi) *yahudiler proleter bile değiller! Bittabiî olmayacaklardı! Zira amele kitlesi onların elinde* (kullanmak istedikleri ve kimi yerlerde kullanabildikleri) *bir kanlı âlet, bir vurucu kuvvetden başka nedir ki! Yahudi - Komünist saltanatı işçilerin, şu asrî kölelerin, omuzları üzerinde taht kurmuşdur.*

Doç. Chimen Abramsky, daha 1920'ler için şöyle yazar:

«... Yahudi işçi sınıfı az mikdarda olup proleterlerden, çok zanaatkârlardan müteşekkildi.» *(s. 96)*

Prof. Alec Nove ile Doç. J. A. Newth, bugün de «yahudiler arasında okadar az proleter vardı ki, bu hâl aksülamellere sebeb oluyor.» *diyorlar. (s. 202) Buna karşılık, «bugün yahudiler, bilhassa büro memuru, serbest meslek sahibi, mühendis, ilmî araştırmacı ve perakendeci tüccardırlar.» (s. 202)*

Doç. William Korey de, iki Sovyet me'hazına binâen, «elimizdeki bilgiler, il m, tıb, hukuk ve san'at gibi sahalarda büyük imkânlara sahib olduklarını göstermektedir.» diyor. (s. 129)

Prof. Alec Nove ve Doç. J. A. Newth, son senelerdeki vaziyet için de Londra'da münteşir «Soviet Weekly» haftalık mecmuasının 4 Haziran 1966 tarihli nüshasında yer alan şu istatistikleri veriyorlar:

«Sovyet hekimlerinin yüzde 14,7's , muharrir ve gazetecilerinin yüzde 8,5'i, hâkim ve avukatlarının yüzde 10,4'ü, aktör, mûsikişinas ve san'atkârlarının yüzde 7,7'si yahudidir. SSCB'de 365 bin civarında hekim mevcud olduğuna göre, halen 54 bin kadar yahudi hekimi var demekdir ki bu da, 1930 senelerine nazaran büyük bir artış olduğuna işaret eder.» (s. 208) (Hamburgda münteşir yüksek tirajlı «Der Spiegel» de daha yüksek olan şu rakamları veriyordu: «Gazetecilerin sekizde biri, hekimlerin yedide biri, hukukcuların onda biri, bestekârların dörtte biri, aktör, mûsikişinas ve san'atkârların yüzde 8'i yahudidir; halbuki, yahudi nüfusu, yekûn nüfusun ancak yüzde 1,2'sini teşkil etmektedir.» «Le Monde», 14 - 15/3/1971'den naklen.)

Aynı istatistikleri zikreden S. Levenberg, şu husûsu ilâve eder:

«(1964'de SSCB'nin kavmî iktisadı) adlı istatistik yıllığında, 611.964 ilmî araştırmacıdan 50.915'inin yahudi olduğu kaydedilmiştir. Bu, yahudi âlimlerinin, Rus ve Ukraynalıların arkasından, hemen üçüncü sırayı almaları demekdir. Yüksek veya orta seviyede bir ihtisas formasyonuna sahib yahudi mütehassıslarının sayısı, 1964'de yarım milyona ulaşmışdır.» (s. 50)

Müellif, bu bilgileri verdikden sonra nihâî kanaatini şöyle izhâr ediyor:

«Âşikâr ki yahudiler, ilmî sahada, pek çok san'at dalında, gazetecilikde, tıbda ve her nev'i fennî ve harsî meslekde sayılarıyla gayr-i mütenasib bir rol oynamaya devam etmektedirler. Ruslardan veya herhangi bir başka SSCB kavminden çok daha fazla sayıda yahudi yüksek formasyon sahibidir.» (s. 212)

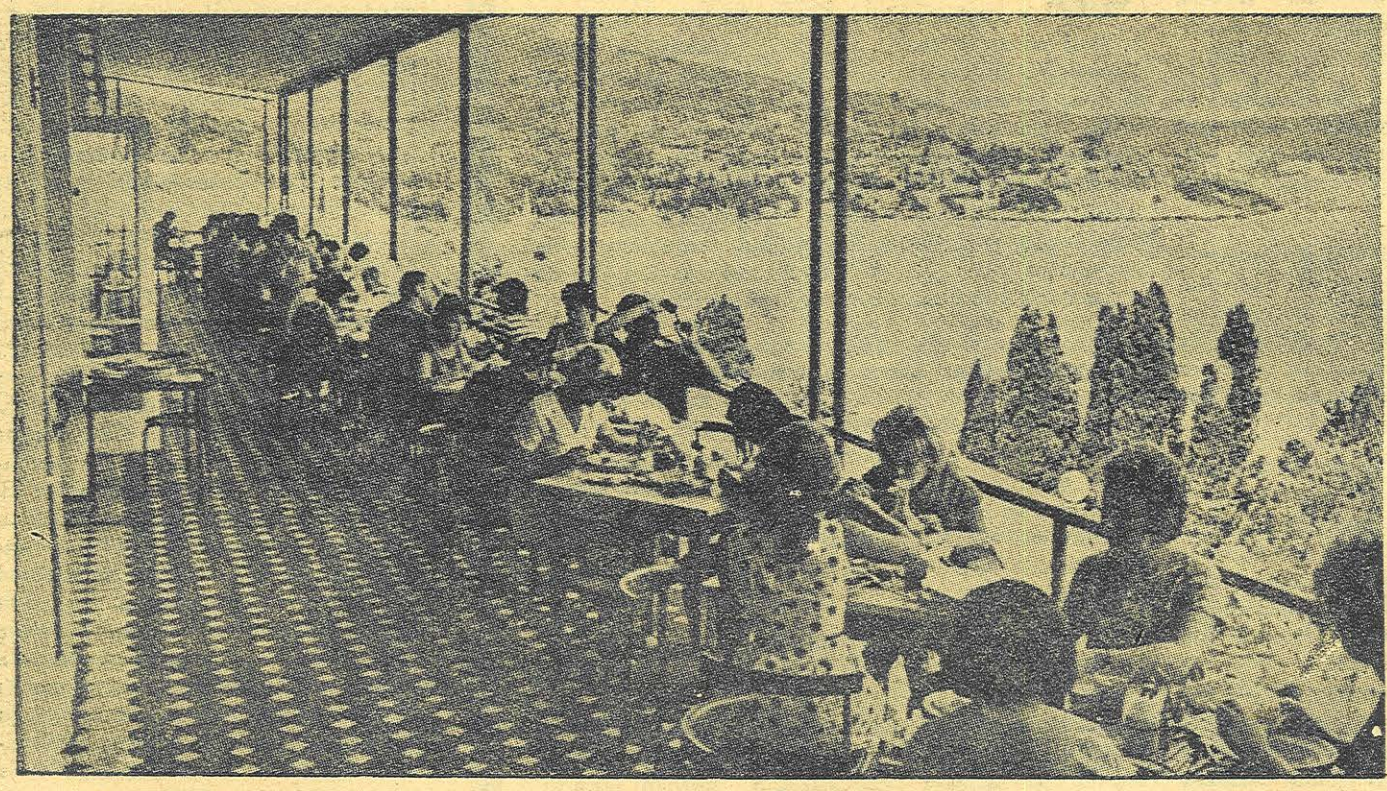

● *Dün olduğu gibi bugün de Sovyetlerde halka tepeden bakan bir zümre olarak yahudiler hakimiyetlerini muhafaza etmektedir. Cemiyet içinde onlar iyisinde oturur, iyisinden giyer, iyisinden yer - içerler...* *(Sebil, Arşiv)*

BATAKLIK ÇİÇEĞİ: CARTER!

DİKKAT çekici bir cumhuriyet... **Belli bir yerde, belli bir zamanın yarıdan fazlasında, halkın yarıdan fazlasının kendisini hakh** zannetmesi şeklindeki bir cumhuriyet ve demokrasi anlayışı üzerine oturmuş düzen; Amerikan idaresi... O memlekette oturanla n gönülcükleri ne dilerse o olabilmekte... 1945'ler Türkiye'sinde **«Cumhuriyet adını memleketin idaresini Hasso'larla Memo'lara mı terketmemiz bekleniyor?»** diyebilen Recep Peker'lerin başvekili olduğu **oligarşi** (zümre hâkimiyeti) **idaresine cumhuriyet** denilebilmesinin gülünçlüğünü düşünüyorum, acı acı.. Keza, 27 Mayıs'ın hemen arkasında, reisicumhurun doğrudan doğruya millet tarafından seçilmesini isteyenlerin karşısında **«eğer bu yolla sapılacak olur da, işi millete bırakırsanız; Çankaya'da Said Nursî'leri görmeye hazır olmalısınız, beyler!.»** diyen sözüm ona bir c mhuriyet hukukçusunu, Prof. Sıddık Sami'yi hatırlıyorum.

Ve bir de, henüz 10 ay öncesine kadar, bir zamanlar Valilik yaptığı Georgia eyaleti dışında hemen hiç kimsenin tanımadığı ve geçen hafta Birleşik Amerika'da 39 ncu başkan seçilen Jimmy Carter'ı düşünüyorum.

Geçen sene bu zamanlarda doğduğu yer olan Atlanta'nın küçük bir kasabasında, **«Başkanınız Jimmy Carter'ı selâmlayınız!»** yazılı flamaları caddelere astıran **bir fıstıkçıya** karşı herkes mânalı mânalı tebessüm ederken sanki bir yıl sonrasını kendisine gösteren bir sihirli aynaya bakarcasına, o da hemen bütün Amerikalıları teshir eden bir tebessümle hedefine doğru yol alıyordu. Bütün fizikî sermayesi bu tebessümden, fikrî sermâyesi ise h stiyanlığın manevî ve ahlâkî prensiplerinden ibaretti. Teknolojinin ve som aklın hayata müthiş bir şekilde hâkim olduğu **bir ülkede, şahsiyeti, fikriyatı, karakteri hakkında hemen hiç bir şey bilinmeyen, devlet adamlığı vasfı asla denenmemiş olan bir kimsenin maddî güçler** bakımından dünyanın en büyük güçlerinden biri olan Birleşik Amerika'nın başına geçmesi pek çoğumuzu şaşırtabilir ama işte Amerikanvarî ve gerçek cumhuriyet!

Carter'ın bütün hesapları alt-üst ederek gerçekleşen yükselişinde Amerikan cemiyetinin **maddi işbâ** (tokluk) sın na dayanmasının ortaya çıkardığı manevî bataklıklardan kurtulma hasreti yatmaktadır, bir bakıma..

Ve bu hasretin bulunması dahi azılarınca Amerikan cemiyetinin sağlıklılığına işaret sayılmaktadır. **Nitekim «Carter'ın Kissinger'ı** olarak isimlendirilen ve Polonya asıllı bir yahudi olan **Brzazinsky «Batı'nın bir iniş ve çöküş içinde olduğu»** iddiasına hak vermiyor ve **«aksi takdirde** diyor, **Jimmy Carter bugünkü durumda olamazdı.»**

Gerçekten de Carter'ın sadece h stiyanlık prensiplerinden söz ederek gerçekleştirdiği müthiş tırmanış **Brzazinsky'ye** hak verdirtecek cinstendir. Ve Carter manevî bunalımlar içindeki kitlelerin hislerine oldukça sade mesajlarla çareler göstermiş, **«bana inanınız, sizi aldatmıyacağım! Göreceksiniz Amerika'yı hep beraber yeniden kurtarıp yükselteceğiz!»** diyerek, son üççeyrek yüzyıldır Amerika'da eşine rastlanmıyan **bir şekilde ahlâk** ve maneviyat prensiplerine, **Prüten İncili'nden** okuduğu âyetlere dayanarak bu neticeyi elde etti. Ne gariptir ki, Carter Birleşik Devletler'de bu neticeyi devşirirken, Türkiye'de bir takım **bedbaht meşhurlar** devletin zirvelerinden milletin ahlâk ve maneviyat noktasında taşıdıkları iştiyâkı **«yobazların ahlâk ve mâneviyat terâneleri»** diyerek hafife alıyor ve çapını gösteriyordu. Yâni, bizdeki bir takım mankafalara göre **Carter «yobaz, çağdışı ve kendisine bugünü hazırlıyanları çiğneyen nankör»** bir Başkan durumundadır. Carter'ın seçilmesi münasebetiyle ona kutlama mesajı göndermek zorunda kalanlar hiç değilse o zaman biraz düşünmüş ve utanmış olsalar!..

Carter'ın bugüne yükselmesine vesile hazırlıyan kimselerin başında muhakakkak **ki** Nixon gelmektedir. **Bizdekilerin** deyimiyle **eğer** nankörlük yapmamak gerekirse, **Carter'ın da Nixon'a perestiş** etmesi gerekir, **«velinimetim!»** diyerek..

Çünkü Carter'ı ortaya çıka an Amerikan iç siyasetinde adı muhaliflerince taa 1958'lerden **«Üçkâğıtçı Dick»e** çıkmış olan Nixon'ın dalavereci karakteridir. Onun meşhur Watergate skandalını üst kademelerde nice rüşvet ve şehvetperestlik skandalları takib etmiş Amerikan halkı bu karakter bozukluklarının faturasını çok ağır olan bir içtimaî-manevî çözülüşle ödemiştir. İşte Carter bu yıkılışın ve çözülüşün karşısında halkının hasretini çektiği manevî hasletleri çok iyi tesbit etmiş ve bunla iyi kullanmıştır. Nitekim **Carter** bunu bizzat şöyle izah etmektedir, (Neden en iyisi olmasın?) isimli kitabında: **«1971-72 yıllarında** Beyaz Saray'da Başkan Nixon'ı, Spiro Agnew'i, Henry Jackson'u, Edmond Mouskie'yi, Nelson Rockfeller'i ve daha bir çoklarını tanıdım. **Bu kişileri tanır-tanımaz Amerikan Devlet Başkanlığına duyduğum bütün hürmetimi de kaybettim. Ve, başkanlığa namzedliğimi koymaya karar verdim; bunlar bütün Amerikan vatandaşlarından daha sefil!»** diyerek...

(Biz de kendimizi aynı yıkılış içinde kimbilir kaç kere hissetmişizdir, milletçe?.)

CARTER'ın nasıl bir dışsiyaset takibedeceği hemen tamamiyle meçhul.. Ancak seçim öncesinde Amerika'daki Yunan kolonisinin reylerini alabilmek için Türkiye için hiç de sevimli olmayan sözler söylemesi bakımından Türk-Yunan; ve kuvvetli bir hıristiyanî inanca sahip olması dolayısiyle de İslâm-Hıristiyan âlemi münasebetlerinde Amerika'nın bu zamana kadar takib ettiği ve çok defa maddî menfaatleri esas alan tercihlerde bulunmak alışkanlığı yerine ideolojik tercihlerde bulunabileceğine ihtimal vermek mümkündür. Ne varki yine de Carter bizim için bir meçhul. Ama, insaf edilsin, sadece bizim içi değil kendi vatandaşları için de bir **meçhul** kişi durumunda değil midir; halâ?..

Şu kadarını söyleyebiliriz ki; Carter'ın Birleşik Devletler başkanı olmasıyla ideolojik, **inanca dayalı** kutuplaşma bütün dünyada daha bir keskin sınırlara laşacaktır. Bu d rum belki milletimizin gaflet içinde bulunan pek çok ferdinin gözlerinin açılmasına bir vesile olabilir. Çünkü Carter Amerikası artık İsrail'i tutarken, Türkiye'yle iyi münasebetler içinde olmak gibi bir muvâzene siyasetine pek itibar etmiyecek ve Yunanistan'ı kesinlikle destekliyerek, Türkiye'yi başka bir tarafa itecektir.

Burada Türkiye'nin tercih edeceği biricik alternatif yeniden bin yıllık kendi öz hakikatine, İslâm dünyasına dönmek olacaktır. Yoksa, kanatları altına sığınacak başka koruyucular arıyacak olursa, Türkiye bütün olup bitenlerden zerrece ibret ve tecrübe edinmem k bir bedbaht anlayışsızlığın kurbanı olmaya namzettir.

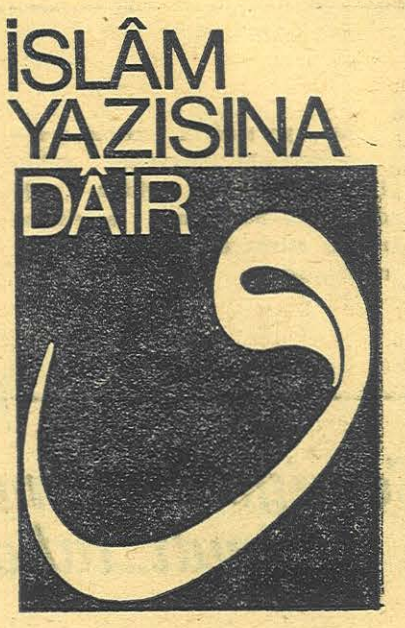

RİSALE-İ NUR VE İSLÂM HARFLERİ

16

Risâle-i Nur Külliyâtı içerisinde «ONSEKİZİNCİ LEMA ismiyle şöhret bulan ve ehemmiyetini, Bediüzzaman Hazretlerinin «acib lem'a» vasfıyle belirttiği Risâle, bilhassa Hazreti Ali (R.A.) nin ısrarla üzerinde durduğu Lâtin harflerinin kabulü, tatbik tarzı ve İslâm harflerinin muhafazası mevzûlarını ihtiva etmektedir.

Bugüne kadar muhtelif sebeplerden dolayı lâtin harfleriyle neşrinden tevakki edilen meşhur Lem'anın son bölümünü neşrediyoruz.

DÖRDÜNCÜ EMÂRE : Hazreti Gavs-ı Geylânî fitne-i âhir zamanda sünnet-i seniyyeyi ve esrâr-ı Kur'âniyyeyi muhafazaya ve neşre çalışan bir müridine onbeş emâre ile iltifât eder ve onunla konuşursa, elbette İslâmiyetin te'sisinde «Esedüllah» ünvanını alan ve ulûm-ı esrâriyyede «Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısıdır» hadisine mazhar bulunan ve kerâmât-ı hârika ile iştihâr eden ve Vehhâbilerin ecdâdı olan Haricileri kılıçdan geçiren ve Gavs-ı A'zamın ciddi ve üstâdı olan Hazreti Ali (R.A.) elbette Âl-i Beyt'e bir cihette düşman olan ve Vehhâbilerin Haremeyn-i Şerîfini istilâsı hengâmında ve Haricilerden daha berbat bir tarzda sünnet-i seniyyeye muhalefet eden bir kısım ulemâ-ı sû' ve zalemelerin istilâsı zamanında Risâle-i Nur vasıtasıyle Risâle-i Nur şakirdleri bütün kuvvetleriyle sünnet-i seniyyenin muhafazasına ve Âl-i Beyt'in hürmetine ve meveddetine çalışmaları ve o müdhiş mehâlikeye karşı sarsılmadıkları halde İmdâd-ı ruhâniyye ve kuvve-i maneviyyenin takviyesine pek çok m htaç oldukları bir zamanda o ulûm-ı evvelin ve âhirini bildiğini müftehirâne iddia eden Hazreti Ali (R.A.) mümkün müdür ki, evlâdından olan Gavs-ı Geylâni'den geri kalsın. Şecâat-ı Haydarâ-

nesiyle Risâle-i Nur şakirdlerinin imdâdına yetişmesin... Elbette bu sûretle yetişir ve yetişti.

Mâlumdur ki, meselâ umum bir cemâat içinde biri hareket etse, biri dese: Ey insan bana bak!. O «insan» lafz-ı umûmisinde karine-i hâl ile o muayyen adama hitaptır. Mâdem muktezâ-yı hâl ve karine-i hâl ile Hazreti Ali (R.A.) nin umum muhatapları içinde en ziyade muhtaç ve en ziyâde Hazreti Ali (R.A.) nin maksadı lehinde hareket eden Risâle-i Nur Şakirdleridir. Elbette o zât istikbâle bakıp «Yâ eyyühe'l ihvân» tâbiriyle konuştuğu cemaat içinde en ziyâde müteharrik ve kuvve-i mâneviyyenin takviyesine muhtaç olanlara husûsiyetle bakar.

BEŞİNCİ EMÂRE: Ecnebi hurûfâtın ehl-i İslâmın en mühim hükûmeti resmi bir suretde kabul ve neşr ve cebr ettiği halde Risâle-i Nur Şakirdleri bütün kuvvetleriyle hatt-ı Kur'âniyi harika bir sûretde neşir ve zâmim ve muhafazasına çalıştıkları bir zamanda Hazreti Ali (R.A.) tarihiyle ondan haber vermekle gaybi keramâtı beyan ettiği yerde ulemâ içinde birisine iltifat gösteriyor. Elbette bu iltifâtın gerçi çok efrâdı olabilir. Fakat, bu karine-i hâl gösteriyor ki: Risâle-i Nur Şakirdleri bir husûsiyet kesb etmiş ki, Hazreti Ali (R.A.) iltifatıyle Risâle-i Nuru alkışlıyor.

ALTINCI EMÂRE: ..... Kuvvetlidir, fakat yazamayız.

YEDİNCİ EMÂRE: ..... Zahirdir, fakat gösteremiyoruz.

Elhâsıl, Hazreti Ali Kerremallâhu Vechehü ecnebi hurûfuna karşı şiddetle teessüf ve hiddet ettiği ve bid'aya tarafdarlik eden bir kısım ulemâ-i sû'e karşı şiddetli nefret ve hiddet ettiği yerde irşadkârâne bâzılarla konuşuyor. Ve Hazreti Cibril'in tâbiriyle «sekîne» ismi verilen ve İsm-i A'zam sandukçası olan Esma-i Sitte'ye devam edeni irşâd ediyor, taltif ediyor.

İşte o esmâ-i Sitte'nin devamından tereşşuh eden ve esmânın lemeâtı olan Risâle-i Nur, ve o Risâle-i Nur kendi şakirdleriyle lâekal yüzer kalemle yüz parça Risâle-i Nurun eczâlarıyle ve intişâr eden yirmi bin nüshasiyle lâekal yüz bin adamı hurûf-u Kur'âniyye lehine ve sünnet-i seniyyeye ittibâa ve imanlarının takviyesine ve Hazreti Ali (R.A.) nin hiddet ettiği iki cereyana karşı tamamiyle mukavemet ettiklerinden elbette Hazreti Ali (R.A.) nin «Yâ eyyühe'l ihuân» tâbir ettiği ihvânların içinde, husûsi bir sûretde onlara bakıyor.

Evet, Hazreti Ali (R.A.) nin bu zâhir kerâmet-i gaybiyyesi Hazreti Peygamber Aleyhissalât-ü Vesselâmın irşâdiyle olduğu için, başka şekilde bir mu'cize-i Peygamberiyye olması münasebetiyle aynı kerâmet-i Gavsiyye ve işarat-ı hârika-i Aleviyye gibi, beşinci asırla ondördüncü asrın fitnelerine işâret eden ve gizli kalıp mânası anlaşılmayan bir mu'cize-i gaybiyye-i Nebeviyyeyi beyân etmeğe münasebet geliyor. Şöyle ki:

Hadis-i sahihde vardır ki, Resûl-ü Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş (Hadis-i Şerif metni) eve kemâkâl... Şu hadis-i şerife, her nasılsa kıyâmete işâret sûretinde mâna verilmiş, mu'cize-i Nebeviyye gizlenmiş, anlaşılmamış. Hem Şeyh-i Geylâni, hem Hazreti Ali (R.A.) nin irşâd-ı Nebevi ile beşinci ve altıncı ve ondördüncü asırların fitnelerinden kerâmekkâräne bahisleri gösteriyor ki, bu hadîs-i şerif onların bu zamana bakmaları için bir teleskoplarıdır ki, bu asra bakıyorlar.

Evet, hadisde «yevm» tâbiri (Âyet-i kerime metni) âyetinin delâletiyle «bin sene» den ibârettir. Hilâfet-i İslâmiyye ve hükûmet-i Arabiyye hadis mûcibince tam istikâmetle gitmediği için tam «nısf-ı yevm» olan «beş yüz» küsur senede (Hâşiye) Hülâgû hücumiyle hâtime verildi. Üç dört asır zamân-ı fetretden sonra (Âyet-i kerime metni) âyetinin sırrına mazhar olan Osmanlı âdil padişahları hadîs-i şerifdeki istikâmeti yerine getirmeğe çalıştıklarından, hadisin hükmiyle, ümmet için bin sene hilâfet-i İslâmiyye ve Şer'i Şerif üz rinde gid n hükûmetin idâmesine vasıta oldular.

Hadis'in ikinci ciheti ki, «felehüm yevmün» de tahakkuk ediyor. Ve İstanbul'un fethinden takriben yirmi sene evvel yine hilâfet-i İslâmiyye'ye zemin-i ihzâr ve tam umum âlem-i İslâm'ın merkez-i hükûmeti olacak bir vaziyet almağa ve müdde ve senâ-i Nebeviye mazhar olan Fatih'in vasıtasiyle İstanbul'un fethi tarihinden fetret zamanını tay edip, Abbasiler nereden bırakmışlarsa oradan başlıyarak âlem-i İslâmın bil istihkak başına geçtiler. Yine hadis-i şerifin hükmüyle, eğer istikâmetle gitse «bin sene» den ibaret olan «bir gün», yoksa «yarım gün» devam edecek. İşte aynen Abbasiler gibi tam yarım gün, yani beşyüz sene devam etti. Bu mu'cize-i Nebeviyye parlak bir sûrette tezâhür ediyor.

İşte hilâfet-i Arabiyye tam istikâmete mazhar olmadığından yalnız yarım günü aldı. Osmanlı d vleti dahi tek başıyle, âhirlerinde ecnebilerin ve münafıkların müdahaleleri yüzünd n tam istikâmeti muhafaza edemediği için o da yarım gün olan beşyüz seneyi aldı. Bu iki kardeş olan iki unsurun ittihadlarından tam istikâmete mazhariyyet sırrı vardır ki, bin sene olan bir günü tamam aldılar.

SUAL: Rü'yâ-yı sâdıka vasıtasıyla veya hakiki keşf cihetiyle Hazreti Ali ve Gavs-ı A'zam (R.A.) gibi zevât-ı kudsiyye, cüz'i işlere dâir âmi adamlarla da temas edebilirler ve bâzı şeyleri haber veriyorlar. Nedendir ki, bunların bir işâret-i gaybiyyelerini gayet ehemmiyetli bin keşf ve binler rü'yâ-yı sâdıka kadar tutuyorsunuz, ehemmiyet veriyorsunuz?

EL CEVÂB: Sekizyüz ve bin üçyüz sene mesâfede verâset-i Nübüvvet makamında âlem-i İslâmın istikbâli nokta-i nazarında küllî bir nazar o uzun mesâfede görünen hadisâtın elbette çok ehemmiyeti olacak, dağ gibi bir büyüklüğü olacak ki, O uzun mesâfede ve o küllî nazarda âlem-i İslâmın menfeati nokta-i nazarında uzakta görünsün ve ona dikkat edilsin ve vücuda gelmeden evvel ondan haber verilsin...

Rü'ya-yı sâdıka ve keşf ise cüz'i ve hususidir. Vücuda geldikten sonra yakından bakmaktır. Elbette böyle keşf cihetinde ruhani temessül itibariyle yakından bakıldığı vakit zerreler dahi görünebilir. Adi adamlar da onların ruhani misalleriyle görüşebilirler. Ve gayet ehemmiyetsiz şeylerde medâr-ı nazar olabilir. Evet, bir aynada misâli güneşle münasebetdâr olmak ve sohbet etmek nerede, hakiki semâdaki güneşle münasebetdâr olmak nerede.. Aynadaki güneşi

(Sayfayı Çevirin...)

«Hazreti Ali (R.A.) hurûf-u ecnebîyi İslâmlar içinde cebren kabul etdirmek hadisesi ile ulemâ-i sû'ün bid'alara yardımlarından teessüfle bahsedip, o iki hadise ortasında irşadkârâne bâzılarından bahsediyor ki, o «sekîne» olan İsm-i A'zamla ecnebî hurûfuna karşı mukabele ediyor. Ve hem ulemâ-i sû'e muhalefet ediyor. İşte bu zamanda o adamlar Risâle-i Nur Şakirdleri ve Naşirleri oldukları şüphesizdir. Çünkü Onlardır ki, hatt-ı Kur'ânı muhafaza ediyorlar ve bid'akâr bir kısım ulemâlara karşı da mukavemet ediyorlar.»

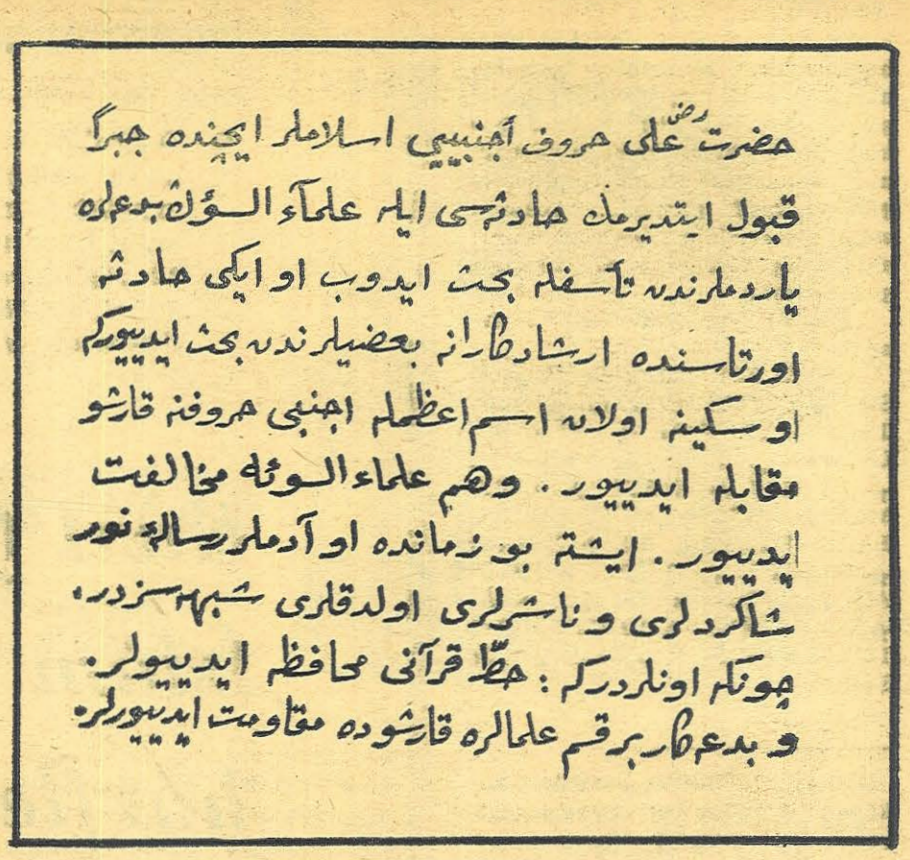

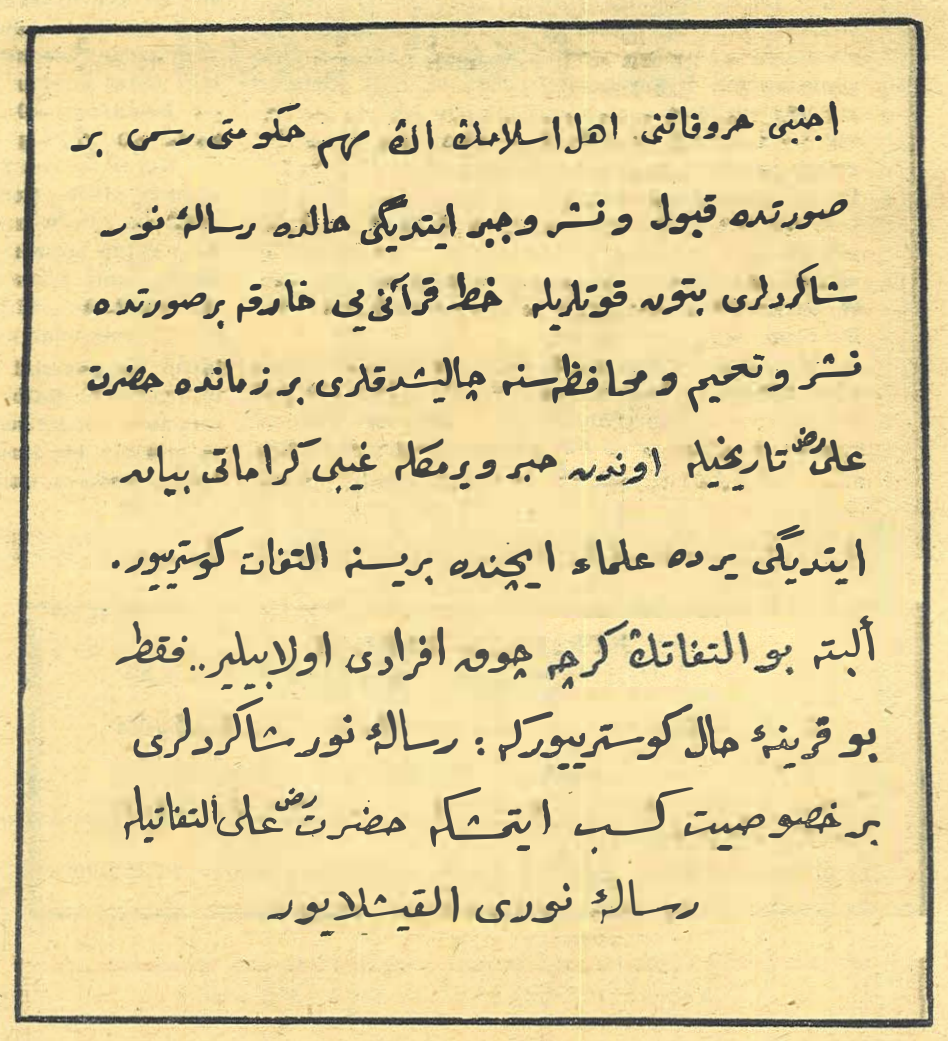

«Ecnebi hurûfâtını ehl-i İslâmın en mühim hükûmeti resmi bir sûretde kabul ve neşir ve cebir etdiği halde Risâle-i Nur Şakirdleri bütün kuvvetleriyle hatt-ı Kur'âniyi hârika bir sûretde neşir ve tâmim ve muhafazasına çalıştıkları bir zamanda Hazreti Ali (R.A.) tarihiyle ondan haber vermekle gaybî kerâmâtı beyân ettiği yerde ulemâ içinde birisine iltifât gösteriyor. Elbette bu iltifâtın gerçi çok efrâdı olabilir.. Fakat bu karine-i hal gösteriyor ki, Risâle-i Nur Şâkirdleri bir husûsiyyet kesb etmiş ki, Hazreti Ali (R.A.) iltifâtiyle Risâle-i Nuru alkışlıyor.»

herkes eline alabilir, iltifâtına mazhar olabilir, konuşabilse belki konuşturabilir. Fakat, semâdaki güneşin iltifâtını celb eden ve kendisiyle konuşturan kimse kamer'e çıkmalı, makamı kamerde olmalı veya kamer gibi bir vazife görmeli... Yoksa o sultân-ı semavînin haşmetli nazarı altında hiç görünmeyecek derecede gizlenecekdir.

Risâle-i Nur Şâkirdleri nâmına

BEKİR BEY (Berk değil) ★ ÂSIM ★ KEÇECİ MUSTAFA ★ MUSTAFA ★ MUSTAFA ★ ALİ ★ SÜLEYMAN ★ RÜŞTÜ ★ ABDULLAH ★ HÜSREV ★ RE'FET ★ SÜLEYMAN ★ SABRİ ★ HULÛSİ ★ BADACAN MEHMED ALİ ★ MES'ÛD ★ HÜSEYİN ★ GÂLİB ★ HAFIZ ALİ ★ KÜÇÜK LUTFİ ★ ZEKÂİ ★ ABDÜLBÂKİ ★ ŞAMLI HAFIZ TEVFİK ★ YÂKUB ★ CEMAL Ve SÂİR...

(Haşiye) Hadis'in hükmüyle hükûmet-i Arabiyye beş yüz sene yaşayacak. Halbuki beşyüzden bir miktar geçer. Bunun sırrı şudur ki: Yezid, Velid, Haccâc-ı Zâlim gibi zalemenin ve Ebu Müslim-i Horasâ i'nin tahakkümü ve Emevilerin inkırazından sonra Abbâsîlerin tam takarruruna kadar olan zaman, hükûmet-i Arabiyyenin fetret zamanı sayıldığından bu fetret zamânı tay edilmekte tam beşyüz kalır.

Müslüman,
İslâm Yazısını öğren,
tâ'limini teşvik et...

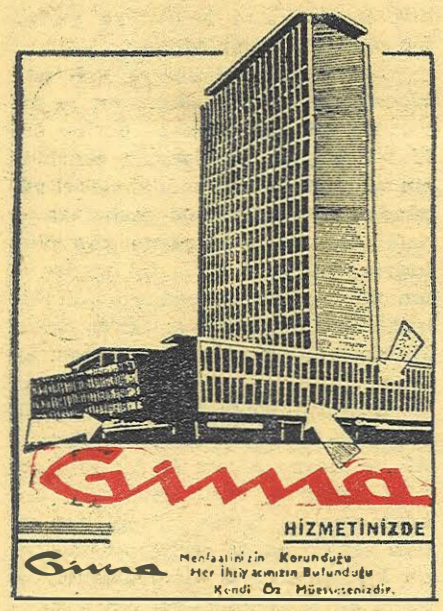

● *Kızıl Çin'de Mao'dan sonra patlak veren kavga şimdilik sona erdi, Mao'nun artist karısı ve aşığı bir söylentiye göre öldürüldü, Fakat, aleyhlerindeki kampanya devam ediyor.*

Kızıl Çin'de İslâm harfleri yasaklandı

KIZIL Çin'de 12 yıldan beri devam eden kampanya sona erdi ve kâfi derecede aleyhte propaganda yapıldığına kanaat getiren Pekin diktası ülkedeki müslümanların **«İslâm Harfleri»** ile yazmalarını kat'iyetle yasakladı. Kızıl Çin, **«Sinkiang»** (Yeni Sömürge) adını verdiği Doğu Türkistan halkına karşı devam ettirdiği istibdat rejimini böylece kültürel sahada çok ehemmiyetli bir silâhla pekiştirmiş oldu. Bundan böyle Doğu Türkistanlı müslüman Türkler ve diğer müslüman Çinliler İslâm harfleri yerine **«Lâtin harfleri»** kullanacaklar.

Yeni alfabe 1959 yılında hazırlandı. 1960 yılında ise tecrübi bir tatbikata geçildi. Bu esnada ise, halk İslâm Harflerini kullanıyordu. Ayrıca tecrübî tatbikat sırasında kesif bir **«İslâm Harfleri aleyhtarlığı»** propagandasına başlandı. Pekin'in kuklası hüviyetindeki sözde muhtar Uygur Devleti Komünist Halk Kongresi ise 1964 yılı Mart ayında harf inkılâbı lehinde bir tasvib beyannamesi neşretti. Aynı sözde muhtar devlet, resmî yazışmalarda fiilen 1965 Ocağından itibaren Latin Alfabesi'ni kullanmaya başladı. Bu meyanda gazeteler ve maarif de yeni alfabeyi kullanmak mecburiyetinde tutuldu. Nihayet komünistler, geçtiğimiz ay **«artık İslâm Harfleri'nin kat'iyetle kullanılmayacağına ve bu harflerle yazanların cezalandırılacaklarına dair»** resmi açıklama yaptılar.

Meselenin garip tarafı, Pekin'in müslümanları **«Çin Alfabesi»** kullanmaya değil de Lâtin Alfabesi kullanmaya zorlamasıydı. Ayrıca kendileri binlerce harfden meydana gelen Çin alfabesini değiştirip Lâtin alfabesini kabul etmeyi de düşünmüyorlardı. Buna rağmen, müslümanları millî mevcudiyetlerini muhafazada en başta gelen silâhlarından birinden **mahrum** bırakmayı hedef ittihaz etmişler ve neticede de muvaffak olmuşlardı.

Diğer taraftan bu yaz Çin'de tahditli bir seyahatden dönen ilim adamlarından İbrahim T.Y. Ma, **«İslâm in Pekin Today»** başlığı ile Kızıl Çin'de İslâm'nı vaziyeti hakkında yazdığı makale Kuala Lumpur'da **«İslâm Haberleri»** gazetesinde neşredildi. İbrahim T.Y. makalesinde intibalarını hülâseten şöyle anlatıyor:

«1976 Mayısında Pekin'i ziyaret ettim. Daha önce 1948'de bir defa daha Pekin'e gitmiştim. Bir hayli değişiklikler gördüm. Pekinde 42 tane cami olduğunu çok iyi hatırlıyorum. Bugün onlardan yalnız bir tanesi, o da Cuma günleri ibadete açık. Bu cami de 500 sene kadar önce yapılmış olan «Tung Sze Pailo» camiidir. Diğer meşhur camilerin çoğu Çinli müslümanların bulunduğu «Ox» caddesindedir. Ve bugün hükûmetin emriyle kapalıdırlar.

Karım ve ben 31 mayısta Tung Sze Pailo camiine namaza gittik. Komünizm öncesi günlerde 1950'den evvel bu büyük cami cuma günleri Çinli müslümanlarla dolup taşardı. Bu defa sadece 30 civarında müslüman cuma namazına iştirak ediyordu. Onların da tamamı Pekin'deki yabancı İslâm ülkeleri sefarethanelerinde çalışanlar olup hiçbiri yerli değildi. Camiin imam ve müezzini Çinliydi. Fakat sadece arapça konuşuyorlardı. Hutbe de arapça okunuyor, hiç Çince açıklama yapılmıyor. Cuma namazından sonra imam ve müezzin hiç kimse ile konuşup musafaha etmeden hızlıca camiden uzaklaştılar.»

HİSAR MENSUCAT

Döşemelik ve Perdelik
Kadife
Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Tel 26 75 89
22 12 32
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı
İSTANBUL

KURTULUŞ HASRETİ
İslâm Gençliğine Tebliğ
Fiyatı 4 TL. Yazan: MUSTAFA YAZGAN
M.T.T.B. Ankara/Altındağ Teşkilâtının dağıttığı bu eseri toptan istendiği takdirde % 25 tenzilâtlı olarak temin edebilirsiniz.
İsteme Adresi: P.K. 77 Ulus/ANKARA

YILMAZ YALÇINER'İN YAZDIĞI
ROMAN: «YOKUŞLARDA SUSAMAK»
2. BASKI, 15 LİRA. İSTEME ADRESİ:
Y. YALÇINER, VİLÂYET HAN KAT 2, NO: 204
CAĞALOĞLU - İSTANBUL

TUĞLU
BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
MUSTAFA ve ABBAS
TUĞLU
Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Yeni Han zemin
kat nu: 3 Tel: 22 42 61
İSTANBUL

SEBİL ADLİYE'DE

● *Bir «MKA» rümûzu yüzünden adliye koridorlarına düşen genç İmam - Hatib'li: Şaban Yılmazoğlu*

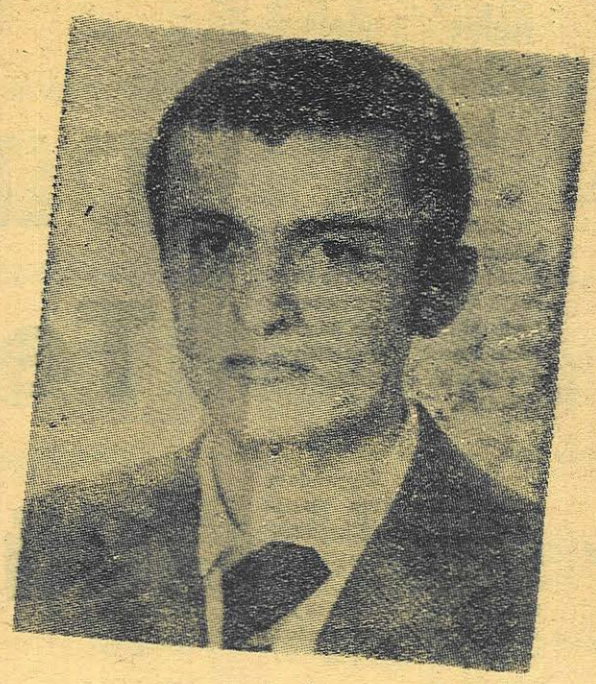

Üzüntümüz hızımızı alamadığımızdan...

Muhterem okuyucularımız,

İstemiyoruz fakat, mecbur kalıyoruz; «Sebil Adliye'de» *önce zaman zaman ve icabettiği takdirde konulması düşünülen bir* «köşe» *idi, şimdi ikidir üst üste sayfa halinde neşredilmeye başlandı.*

Sizi böylesi mevzularla işgal etmek istemiyoruz. Ancak, dedik ya, elimizden birşey gelmez; mecbur kalıyoruz.

«Yazarlıkla» *düdüklüğü biribirine karıştıran* «ispiyon» *erbabı da devreye girince Sebil'in adliye'yi ziyaretleri sıklaştı. Ar - hayâ perdesini renkli çarşafları ile değiştiren, düdüklü tenceresinde baldır - bacak kaynatan ayakyolu uzvunu beyninin yerine ikâme eden ve o sebepledir ki, fikir fukarası taife dahi* «ispiyonculuk» *sûretiyle Sebil'i adliyeye çekmek için mümkün olanı yapmaktadırlar.*

Artık sadece Sebil'in başyazarı ve diğer mensupları Adliye'ye taşınmıyorlar. Vaziyet daha değişik bir çehre aldı. Öteden beri ısrarla ifade ediyorduk; «Sebil bir mekteb'dir» *diye... Şimdilerde savcılar mektebimizin talebelerini de mahkemelere çekmekle, Sebil'in hakikaten bir* «mekteb» *olduğunu âdeta tevsik etmeye başladılar.*

İşte size son misali:

1 — SEBİL'imizin 9. sayısında İstanbul İmam - Hatip Mektebi'nden birkaç gencin, bir ankete verdikleri cevaplarda «En çok sevmediğiniz şahıs» *sualinin karşısına M.K.A. yazdıklarından dolayı mektep idarecilerinin soruşturma açtığını, gençlerin bu soruşturmada* «M.K.A.» *nın Mustafa Kemal Atatürk olduğunu söylemeleri üzerine üç kişinin kovulduğunu yazmıştık. Her hangi bir şahsı sevmenin ve bunu ifade etmenin dünyanın hiçbir yerinde suç teşkil etmeyeceği tarzındaki o neşriyatımızı hatırlayan okuyucularımıza bu mes'elenin gelişerek daha garip bir mahiyet aldığını bildirmek istiyoruz. Şöyle ki; geçen tedris devresinde bu hâdiseden dolayı İstanbul İmam - Hatip Mektebi'nden kovulmuş bulunan Şaban Yılmazoğlu adındaki şahsa İstanbul Müddeiumûmîliğince 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 976/13051 esas sayı ile bir dâvâ açılmıştır. 5816 sayılı «Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkında kanun» un 1/1 maddesi gereğince bir yıldan üç yıla kadar hapsi talep edilmektedir.*

Dünyanın hiçbir yerinde suç teşkil etmesine imkân olmayan ve mezkûr kanuna nazaran da suç sayılmasına imkân olmayan bu dâvâda 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nin ne karar vereceği merakla beklenilmektedir. Milliyetçi - mukaddesatçı cephenin değerli avukatlarından Abdullah Mazhar Baytaz *tarafından takip edilecek olan bu dâvânın duruşması 24 Ocak 1977 saat 14.10'a bırakılmıştır.*

2 — Gazetemizin 3. sayısında «Meşrûiyetini kaybeden CHP kapatılmalıdır» *serlevhalı yazıdan ve bununla alâkalı kapak resminden dolayı CHP Umûmî Merkezi'nce aleyhimize Ankara 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde 250 bin liralık bir mânevî tazminat dâvâsı ikame olunduğu, devam eden muhakemeler sonunda 30 bin liraya hükmedildiği, bunun tarafımızdan temyiz olunduğu, CHP Umûmî Merkezi'nin temyiz neticesini beklemeden hakkımızda icraî takibata geçtiği paranın masraflarıyla birlikte tarafımızdan yatırıldığı malûmdur. Bu defa Temyiz 4. Hukuk Dairesi'ne giden bu dâvâ için müessesemizce tehir-i icra talebinde bulunulmuş ve karar istihsal edilmiştir. Alınan tehir-i icra kararı, icra dosyasına konulduğundan CHP temyiz nihayetine kadar yatırdığımız paraya el süremeyecektir.*

İbraz eylediğimiz deliller hakkıyla tetkik olunmadan ve ehl-i vukuf tetkikatı yaptırılmadan aleyhimize hükmedilen para cezasının kaldırılacağını kuvvetle ümid ve temenni etmekteyiz. Ancak üzüntümüz, 30 küsur bin lira ödemek mecburiyetinde kalmış olmamızdan değil, daha evvel de bildirdiğimiz üzere CHP ile bu dâvâda gerektiği şekilde hesaplaşarak hızımızı alamamış bulunmamız noktasından doğmaktadır.

Necip Fazıl'ın yeni çıkan eserleri:

Rapor 2

Eli yakan ve gözü tutuşturan eser

Dağıtım: Çığır Yayınları, Cağaloğlu P.K. 1414 İst.

Hazret-i Ali

Baştan başa yenilenmiş ve tamamlanmış eser

Dağıtım: Çile Yayınları, Beyaz Saray, Beyazıt

Çöle inen Nur

4. baskı... Dağıtım: Çile Yayınları

ideolocya Örgüsü

4. baskı... Dağıtım: Hicret Yayınları, Cağaloğlu

Kuva-yı Milliyenin Kadın Kahramanları

YAZAN: Aynur Misiroğlu

Sebil'den isteyiniz

İtalya'da noel ve paskalya dışındaki bütün tatiller kaldırıldı

ROMA(ANKA)- İtalyan hükümeti yayınladığı bir kararnameyle Noel ve Paskalya dışındaki bütün tatilleri kaldırmıştır. Kararname 1 ocak 1977 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Yeni karar, daha önce yılın üçte birine yakın bir kısmını çeşitli bayramları kutlamakla geçiren tatilsever İtalyanların hoşnutsuzluğuna yol açmıştır. İtalya'da şimdiye kadar resmi ve dini tatillerin yanı sıra krallık devrinden kalma bazı tatiller de bulunmaktaydı.

Düdüklü Tencere düzen için fokurdadı

düdüklü tencere

Sebil

KONUŞMASI YAP

A

Yıl: 45 / BEŞ LİRA / BİR D.M.

29 EKİM'DE BAYRAM OLMAZ

-Niye?
-Olmazz! 14 Nisan'ı bayram yapın!

Al birini vur ötekine

Önceki gün gazete satan bir bayide yukarıda kapağını gördüğünüz türbe yeşili başlıklı Sebil adındaki derginin "13 Zilkade-5 kasım 1976" tarihli sayısını gördüm. Başlığın üzerinde Arap harfleriyle de bir şeyler yazıyor.

Kapaktaki iri başlıkta "29 Ekim'de bayram olmaz" diyor. Bu başlık, içerideki bir yazının takdimidir. 29 Ekim'de bayram olmayacağı kendi anlayışlarına göre hukuki biçimde anlatılmak isteniyor. Bir başka yazıda da Cumhurbaşkanı Korutürk'e yer yansın ediliyor.

Geçen ay bu sütunda Mao'cu bir dergi olan Halkın Sesi'nin Türk milletinin tüm olarak benimsediği Kıbrıs Harekâtına karşı çıkan bir yazısı üzerinde durmuştuk. O aşırı soldan bir örnekti. Bu da aşırı sağdan...

Bize göre iki örnek de sakat kafaların ürünü.. İkisini de incelerseniz özgürlükçü, demokratik ve laik cumhuriyet rejimine karşı olduklarını görecksiniz. Ama yayın hayatlarını bu rejim içinde sürdürüyorlar! Yıkmak istedikleri demokratik cumhuriyetin bir üstünlüğü de bu değil mi?

Necati ZİNCİRKIRAN

GAZETECİLİK mesleğinde çalışanlara karşı davranışları, onların haklarını teslim etmeme gibi menfi tavırları yüzünden solculara patronluk yapmakla birlikte solcu gazeteciler sendikasının bile nefretini kazanan bir gazete, geçtiğimiz günlerde SEBİL'i «jurnal» etme gayretkeşliğine tevessül etti. Gazetenin «Düdüklü Tencere»sinin sahibi olan yazar! SEBİL'in geçen sayısının kapağını köşesine yerleştirmiş ve güya «Demokratik Cumhuriyet» müdafaasına kalkmıştı.

Sebil:

«— 29 Ekimde bayram olmaz. Niye? Olmaz 14 Nisan'ı bayram yapın!..» *demişti ya, Düdüklü Tencere, ateşi fazla yemiş gibi fokurdamıştı.* «İşte bu gazete (yani Sebil) aşırı sağdan bir örnekti..»

Düdüklü Tencere daha önce de bir aşırı sol derginin «örneğini» gösterdiğini ifade ile ve tam düzenin adamı sıfatıyla tenceresinden büyük lâf ediyordu:

«— Al birini vur ötekine!..»

Anlaşılan bu cümleyi sarfederken düşünmemiş ve tencerenin de yerden yere çalabileceğini tahmin edememişti. Aslında bunca sol neşriyatın yanı sıra bu Düdüklü Tencere ve benzerleri karşısında, «Al birini vur ötekine!.» demek müslümanlara düşerdi.

Hattâ,

— Al onu vur tepesine!.. demek daha doğru... Yani Düdüklü Tencere ile gazetesini birbirine çarpmak!. Misal mi istiyorsunuz; hemen aynı gün, aynı gazete Düdüklü Tencere'den dört sayfa ötede bir haber neşrediyordu. Haber'in hülâsası şu: «İtalya'da dinî bayramlar dışında bütün bayramlar kaldırıldı...»

Gördünüz mü, keferedeki gericiliği!.

İtalya'da (Paskalya ve noel) -ki her ikisi de hıristiyanların dini bayramlarıdır,- dışında kalan şu veya bu sebeple ilân olunmuş bütün bayramlar iptâl edilmişti. Gazete bu haberi ve[illegible] şunları da ilâve ediyordu: Bu vaziyet «Tatilsever İtalyanların hoşnutsuzluğuna yol açmıştır.»

Gördünüz mü, şimdi, Düdüklü Tencere ve gazetesinin bayram sevdasını.. Bayramı, günün mahiyeti dolayısıyla değil, bir «tatile vesile» olması yüzünden şakşaklıyor. «29 Ekim» e de bakış tarzı aynı olabilir. Olabilir zira, işaret ettiğimiz gibi o, günün mahiyeti ile alâkadar değil, maksat «tatil olsun». *Nitekim, bizim «29 Ekim Bayram olmaz!.» dememizi işgüzâr fevera*nı ile karşılıyor. Niçin olmaz? Ve ne zaman olur? Sorularına verdiğimiz cevaplarla kafasını yormamış bile...

Ee, yormaz tabii... netice itibariyle Düdüklü Tencere bul. Düdüklü...

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 1 SAYI: 46 BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazışleri Müdürü: KADİR MISIROĞLU
Umumî Neşriyat Müdürü: Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vildyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
Sebil
her şey hak için

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P O BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
Postscheckkonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Telefon: 0531 - 850??